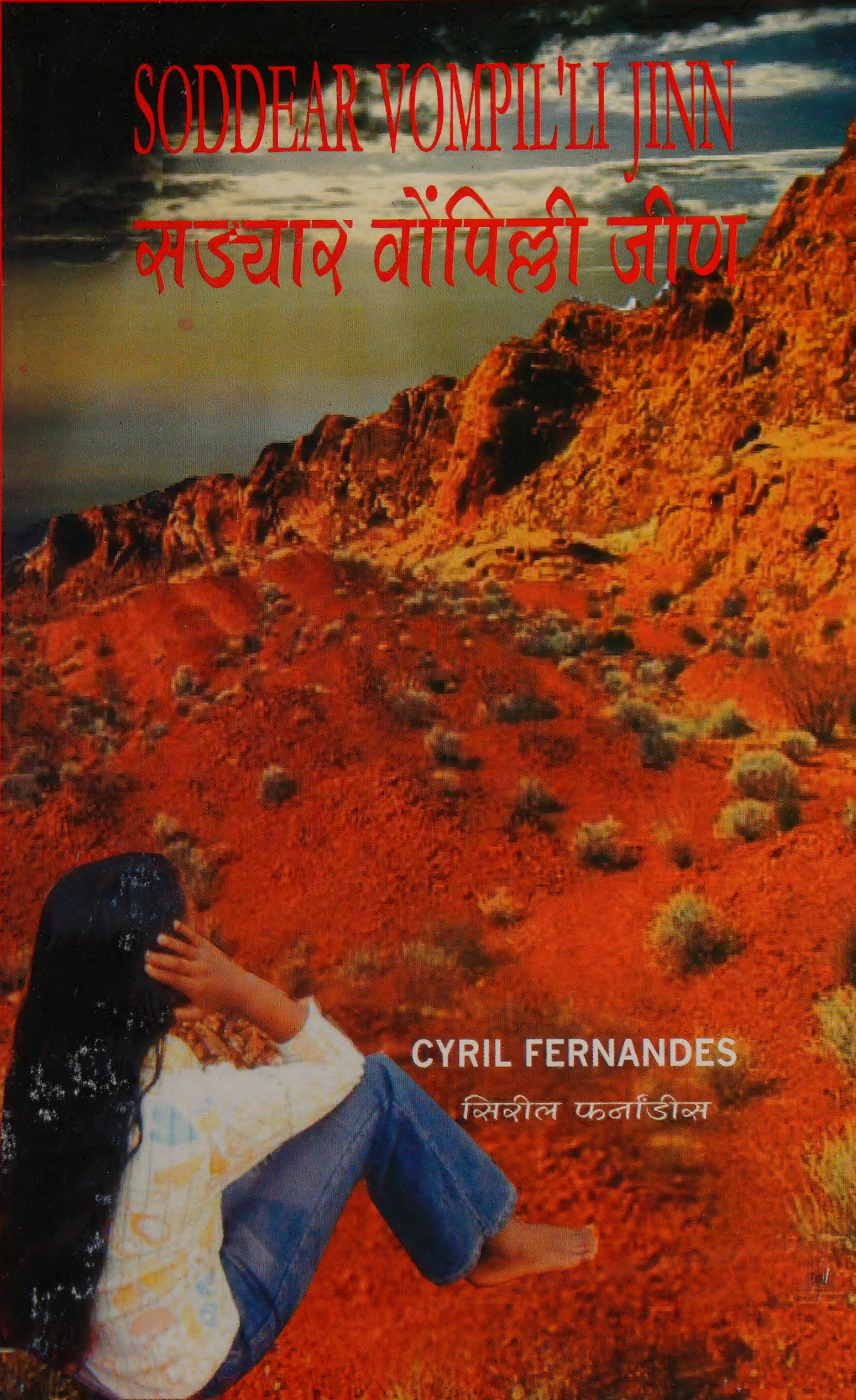
SODDEAR VOMPIL'LI JINN

सड्यार वौंपिल्ली जीण

CYRIL FERNANDES

सिरील फर्नांडीस

Soddear Vompil'li Jinn

सड्यार वोंपिल्ली जीण

Cyril Fernandes

सिरील फर्नांडीस

Cyril Prokaxon

सिरील प्रकाशन

2006

२००६

Poili Khep: April 2006

पयली खेप: एप्रिल 2006

Kovi:
Cyril Fernandes
H.No: 1073, Mazilwado
Bannavle-Saxtt- Goem

कवी:
सिरील फर्नांडीस
घर. नं: 1073, माझिलवाडो
बाणावले, साश्ट-गोंय

Cover Design:
Sanjay Borkar
Liston Fernandes

कवर डिजायन:
संजय बोरकार,
लिस्टन फर्नांडीस

Uzvaddavpi :
Cyril Prokaxon

उजवाडपी:
सिरील प्रकाशन

Mol: 50/-

मोल: ५०/-

Xap'pi: Maureen's Printers
Ponnji -Goem

छापपी:मौरीन प्रिंटर्स
पणजी-गोंय

हें पुस्तक गोवा कोंकणी अकादेमीच्या साहित्यप्रभा हे येवजणेखाला उजवाडायलां.

Hem pustok Goa Konkani Akademi-chea 'SahitiaPrabha' he ievzonnekhala uzvaddailam.

हें पुस्तक भेटयतां
आवय
स. रेफ्रेझिना फर्नांडीस
बापूय
स. पाश्कोल फर्नांडीस

Hem Pustok Bhettoitam
Avoi
sorgest Refrezina Fernandes
Bapui
sorgest Pascoal Fernandes

Soddear Vompil'li Jinn amchi
Amchea avoi-Bapain Vinnli
Koxttantlean dukh foddun
Amche jinnent motiam rochlim

सड्यार वोंपिल्ली जीण आमची
आमच्या आवय-बापायन विणली
कश्टांतल्यान दूख फोडून
आमचे जिणेंत मोतयां रचलीं

PROSTAVNA

Protek mon'xachi jinn ho ek lamb koxttancho provas asta. Hea provasantlean cholpak tuvem svota tuji paim-vatt toiar korchi poddtta. He paim-vattecho nokaso amkam amchea vhoddilam koddlean ani somazantlea zannkaram koddlean mellta. Toxem pollounk gelear amche zaitech nokaxe amchea fuddeantlean suru zatat. Punn prot'ekan aplea gineanan apleak favo sarko ek nokaso nivddun kaddpak zai.
Hea provasantlean choltana koxtt, dukh, tras, atte-vitte amkam sampoddttat ten'na zantteleamni aple jinnent xikun kaddlelea pustokachim kaim panam vachlear khub faideachem zata. Karonn te xikleat tem jivitachem pustok.
Ani hi jinn jen'na amche khatir soddeaveli jinn zata ten'na amkam khoinche votten vollot zalear udok ani savlli mellot kai Deva? oxem dista. Kaim pavtti hea soddeavelea rosteak Moizesachea rotachea dhopkean Devan khoddpantlem udok vhanvoilelem toxem udok vhanvoupi amchea prot'ekachea jivitant Pormexvor ek monis dhaddun dita. Ani tich axea ani bhorvonso amkam hi 'Soddeaveli Jinn' jievpak adhar dita.
Prot'ek mon'xeak borem korpachi itsa asta. Punn, tem kam' kortana sorbhonvtim nodor marun cholchem poddtta. Nam tor oxem ghoddtta:

Tuje itseche iadint
Bim vomplem gorvachem
Oxench gollon gollon nax zalem
Ollbeam porim iex amchem.

Ek monis zaite pavtti jivont astana dusrea mon'xeak soddun dita punn to melea uprant tachi pujea korta. Taka polloun kovi mhonntta:

Bhuken aslom on'na xivai
Ek gotto-i tallear ghatlo na
Moronn ietoch sovongam kiteak?
Dolle dhamptoch vilap kiteak?
Dukh naslelim roddnnim kiteak?

Sorbhonvtonncho bhroxttachar polloun kovi mon tixtteta:

Bhroxttachar aicho itihas
Axvason futtkem aidon
Nich'ch kortubanchem prodorxon
Koslem hem monisponn?

Kovi amchea jivitacho orth sodit bhonvta. Hea monis lokanchea sobhavak to updexun mhonntta:

Jivitacho orth somzaunk
Kallokhantlean uzvadd zai
Bhogsonneacho sagor rochunk
Otmeak amchea xanti zai.

Konknni bhaxechea lipiancher uloun to mhonntta:

Kitleaxeach lipianchi seva korta
Mhoji Konknni avoi mannkuli
Panch zhorinche maha-nodi ge!
Tum somdir zaun posorli.

Bollixtt jen'na konixttak pilltta ten'na kovi mon koxem ogi ravtelem? Tem mhonntta:

Rogtachi xokt dakhoun
Lokam modem abru zoddlo
Nirxel'lea bhava bhoinnancho
Krurponnan gomtto pill'llo.

Itlem-i korun tea mon'xean zoddlem kitem?

Vhoddvikechim mannkam zoddunk
Jivitbhor pixea khorxelo
Tondd dhampun hat zoddun
Nagddo-vingllo portolo.

Kovi monak zaitem sangpachem asta. Ani to sangotui veta. Punn zaitech pavtti tachim utram omtea kollxear ghatlelem udok zata; torui kovi thambona. Krishnnache murle vori tachi jib gait veta. Dusreak updes diit veta. Ten'na ekadro kovi gaita ek vegllench git:

Hodd'ddeantulo svas mogrea sarko
Disan dis fulot ravcho
Peleacho mog xiramni amchea
Suria sarko porzollit zavcho.

Ho kovi ek nattok'kar ani gaiokui. Tannem aplech tiatr, ek-anki, ek-patri borovn sador keleant. Bab Cyrilachi ani mhoji vollokh tixek vorsam adli. Ten'na to mhojea tiatramni toxench khell tiatramni vantto ghetalo. Ek boro kolakar. Tachea xiramni onek gunn asat. Ani ek gunn mhollear lhan'vikaientlean ek nomllaiecho mogall hanso to veta thoim mogream vori fankoit asta. Taka borem ies asach. Hea kovi sonvsarant taka ies anvddetana mhonnon dista:

Pursa! kedem Devagelem amkam dennem
Vhoddle malleche he mannkulech munne
He soglle munne taka Konknni mallek
Sangxeat, guntunk laile konnem?

Besanv tujer poddum re Konknnichea pursachem.

-Jess Fernandes
Kepem, Goem
2006

प्रस्तावना

प्रत्येक मनशाची जीण हो एक कश्टांचो प्रवास. ह्या प्रवासांतल्यान चलपाक तुवें स्वता तुजी पांयवाट तयार करची पडटा. हे पांयवाटेचो नकासो आमकां आमच्या वडिलांकडल्यान आनी समाजांतल्या जाणकारां कडल्यान मेळटा. तशें पळोवंक गेल्यार आमकां जायतेच नकाशे आमच्या फुडल्यांतल्यान सुरू जातात. पूण प्रत्येकान आपल्या गिन्यानान आपल्याक फावो सारको एक नकासो वेंचून काडपाक जाय.

ह्या प्रवासांतल्यान चलतना कश्ट, दुख्ख, त्रास, आटे-विटे आमकां सांपडटात तेन्ना जाण्टेल्यांनी आपले जिणेंत शिकिल्ल्या पुस्तकार्ची कांय पानां वाचल्यार खूब फायद्याचें जाता. कारण ते शिकल्यात तें जिविताचें पुस्तक.

आनी ही जीण जेन्ना आमचे खातीर सड्यावेली जीण जाता तेन्ना आमकां खंयचे वटेन वळत जाल्यार उदक आनी सावळी मेळत काय देवा अशें दिसता. कांय फावटी ह्या सड्यावेल्या रस्त्यार मोयझेसाच्या रोताच्या धपक्यान देवान खडपांतल्यान उदक व्हांवयिल्लें तशें उदक व्हांवपी आमच्या प्रत्येकाच्या जिवितांत परमेश्वर एक मनीस धाडून दिता आनी तीच आस्त आनी भरवंसो आमकां ही सड्यावेली जीण जियेवपाक आदार दिता.

प्रत्येक मनशाक बरें करपाची इत्सा आसता. पूण तें काम करतना सरभोंवतणी नदर मारून चलचें पडटा. ना तर अशें घडटा,

तुजे इत्सेचे यादींत
बीं ओंपलें गर्वाचें
अशेंच गळून गळून नाश जालें
अळम्यां परीं यश आमचें.

मनीस जायते फावटी जिवंत आसतना मनशाक सोडून दिता पूण तो मेले उपरांत ताची पुजा करता. ताका पळोवन कवी म्हणटा,

भुकेन आसलों अन्ना शिवाय
एक गोटोय ताळ्यार घातलो ना
मरण येतलें सवंगां कित्याक?
दोळे धांपतच विलाप कित्याक?
दुख्ख नासलेलीं रडणीं कित्याक?

सरभोंवतणचो भ्रश्टाचार पळोवन कवी मन तिश्टेता,

भ्रश्टाचार आयचो इतिहास
आश्वासन फुटकें आयदन
निच्च कर्तूबाचें प्रदर्शन
कसलें हें मनीसपण?

कवी आमच्या जिविताचो अर्थ सोदीत भोंवता. ह्या मनीस लोकाच्या सभावाक तो उपदेशून म्हणटा,

जिविताचो अर्थ समजावंक
काळखांतल्यान उजवाड जाय
भोगसण्यांचो सागर रचूंक
आत्म्याक आमच्या शांती जाय.

कोंकणी भाशेच्या लिपयांचेर उलोवन तो म्हणटा,

कितलेशाच लिपयांची सेवा करता
म्हजी कोंकणी आवय माणकुली
पांच झरींचे महा-नदी गे
तूं समदीर जावन पसरली.

बळिश्ट जेन्ना कणिश्टाक पिळटा तेन्ना कवी मन कशें ओगी रावतलें? तें म्हणटा,

रगताची शक्त दाखोवन
लोकां मर्दी अब्रू जोडलो
निर्शेल्ल्या भावा भयणींचो
क्रूरपणान गोमटो पिळ्ळो.

इतलेंय करून त्या मनशान जोडलें कितें?

व्हडविकेचीं माणकां जोडूंक
जिवीतभर पिशा खर्शेलो
तोंड धांपून हात जोडून
नागडो-विंगळो परतलो.

कवी मनाक जायतें सांगपाचें आसता आनी तो सांगतूय वेता. पूण जायतेच फावटी ताचीं उतरां उमथ्या कळशार घातलेलें उदक जाता; तरीय कवी थांबना. कृष्णाचे मुरले वरवीं ताची जीब गायत वेता. दुसऱ्याक उपदेस दीत वेता. तेन्ना एकाद्रो कवी गायता एक वेगळेंच गीत,

हड्ड्यांतुलो स्वास मोगऱ्या सारको
दिसान दीस फुलत रावचो
पेल्याचो मोग शिरांनी आमच्या
सुर्या सारको पर्जळीत जावचो.

हो कवी एक नाटककार आनी गायकूय. ताणें आपलेच तियात्र, एकांकी, एकपात्री बरोवन सादर केल्यांत. बाब सिरिलाची आनी म्हजी वळख तिशेक वर्सां आदली. तेन्ना तो म्हज्या तियात्रांनी तशेंच खेळ-तियात्रांनी वांटो घेतालो. एक बरो कलाकार. ताच्या शिरांनी अनेक गुण आसात आनी एक गुण म्हळ्यार ल्हानविकायेंतल्यान एक नमळायेचो मोगाळ हांसो, तो वेता थंय मोगऱ्यां वरीं फांकयत आसता. ताका बरें यश आसाच. ह्या कवीक संवसारांत यश आंवडेतना म्हणन दिसता,

पुरूशा केदें देवागेलें आमकां देणें
व्हडले माळचें हें माणकुलेंच मुणें
हें सगलें मुणें ताका कोंकणी माळेक
सांगशात, गुंतूक लायले कोणें?

बेसांव तुजेर पडूं रे कोंकणीच्या पुरूशाचें.

-जॅस फर्नांडीस
केपें, गोंय
२००६

Soddear Vompil'li jinn.....

Kuddintlo visvas svasant uronk soddeaveli zomin udkachea thembeak axeta. Mhoji-i jinn eke soddear vompil'le jinne sarki axil'li. Lhanponnim mhozo bapui jen'na mhaka avoiche hunttient dovrun gel'lo ten'na tachea fattlean mhoje avoin ek ek xitacho gotto chonchint dovrun mhaka sambhallun akar dilo. Mhojea avoichea duda sangatak mhoje Konknni bhaxecho mhaka mog gavlo. Ticho mog mhojea rogtant ful'lo. Ticho obhiman mhoje kuddichea ek eka sandheant riglo. Mhoji itsa mhollear amche bhaxentlean ami motiam rochunk zai. Ticho mog ani pormoll sorv zogak fankarunk zai. Ami desache toxech bhaxeche mogi zaunk zai.

Bhurgeponnar savn mhoje avoi bhaxentlean Tiatr, ek-anki nattkulim, nibondh, kotha, kovita borovpachi mhaka avodd asli. Punn mhoje tankik lagun mhojim pavlam fattim urlim. Punn aiz mhoji "Soddear vompil'li jinn" ho kovitancho jhelo tumchea mukhar dovrunk mhaka chodd khos bhogta.

Khuxalkaiechea umalleamni hea kovita jheleant sabar Romi nemalleamni chhapun ail'lea kovitank hanvem mhoji dhuv Zeena Fernandes-achea adharan Nagri rup dilam. Mhoji 'Soddear vompil'li jinn' tumchea hatant pavounk mhaka mozot korpeam modim amcho Konknni mhalgoddo kovi Jessbab Fernandes asa. Tachea prostavnechea utramni aplea udar monan mitta-sakrechea svadan hea jheleak odik pormoll mell'lla oxem mhaka dista. Dekhun tacho hanv abhari. Tosoch nam'necho lekhok Marcos Gonsalves, Pri. John Menezes, Br. Alex, Bab Jack Rodrigues ani mhoji dhuv Zeena Fernandes hanchea margdorxona khatir tancho hanv upkari.

Tapil'lea soddear vompil'le jinnek ek ek komri ful'li ani aiz tea komreamni chonvorlelea fulancho jhelo tumchea hatant hanv dovortam. Tem uzvaddachem sopon zatolem oxi ast ballgitam

-Cyril Fernandes
Mazilvaddo, Bannavle-Goem

सड्यार वोंपिल्ली जीण

कुर्डीतलो विस्वास स्वासांत उरूंक सड्यावेली जमीन उदकाच्या थेंब्याक आशेता. म्हजीय जीण एका सड्यार वोंपिल्ले जिणे सारकी आशिल्ली. ल्हानपणीं म्हजो बापूय जेन्ना म्हाका आवयचे होंटयेंत दवरून गेल्लो तेन्ना ताचे फाटल्यान म्हजे आवयन एक एक शिताचो गोटो चोंचींत दवरून म्हाका सांबाळून आकार दिलो. म्हजे आवयच्या दुदा सांगाताक म्हजे कोंकणी भाशेचो म्हाका मोग गावलो. तिचो मोग म्हज्या रगतांत फुल्लो. तिचो अभिमान म्हजे कुडीच्या एक एक सांध्यांत रिगलो. म्हजी इत्सा म्हळ्यार आमचे भाशेंतल्यान आमी मोतयां रचूंक जाय. तिचो मोग आनी परमळ सर्व जगाक फांकारूंक जाय. आमी देशाचे तशेच भाशेचे मोगी जावंक जाय.

भुरगेपणार सावन म्हजे आवयभाशेंतल्यान तियात्र, एकांकी, निबंध, कथा, कविता बरोवपाची म्हाका आवड आसली. पूण म्हजे तांकी खातीर म्हजीं पावलां फाटीं उरलीं. पूण आयज म्हजो 'सड्यार वोंपिल्ली जीण' हो कविता झेलो तुमच्या मुखार दवरूंक म्हाका चड खोस भोगता.

खुशालकायेच्या उमाळ्यांनी ह्या कविता झेल्यांत साबार रोमी नेमाळ्यांनी छापून आयिल्ल्या कवितांचें हांवें म्हजी धूव झिना फर्नांडीसाच्या आदारान नागरींत रुप दिलां. म्हजी 'सड्यार वोंपिल्ली जीण' तुमच्या हातांत पावंक म्हाका मजत करप्यांमदीं आमचो कोंकणी म्हालगडो कवी जॅस फर्नांडीस आसा. आपल्या प्रस्तावनेच्या उतरांनी आपल्या उदार मनान मिठा-साकरेच्या स्वादान ह्या झेल्याक अदीक परमळ मेळ्ळा अशें म्हाका दिसता. देखून तांचो हांव आभारी. तशेंच नामनेचो लेखक मार्कोस गोन्साल्वीस, फा. जॉन मिनेझिस, ब्र. आलेक्स, बाब जॅक रॉड्रीग्स आनी म्हजी धूव झिना फर्नांडीस हांच्या मार्गदर्शनाखातीर तांचो हांव उपकारी.

तापिल्ल्या सड्यार वोंपिल्ले जिणेक एक एक कोमरी फुल्ली आनी आयज त्या कोमऱ्यांनी चंवरिल्ल्या फुलांचो झेलो तुमच्या हातांत हांव दवरतां. तें उजवाडाचें सपन जातलें अशी आस्त बाळगितां.

-सिरील फर्नांडीस
माझिलवाडो, बाणावली-गोंय

MANDDAVOLL

मांडावळ

1. JIVEM UDOK

Kirnnancho uzvadd ghevn
Nillea jivea xud'dh udkan
Tanel'lo jiv axil'lo ghontt
Ravlo gillun bhitor hordd'deant

Mogachea tolleant
Rosrostat fulam
Zoitachea molleant
Dukhachim ballam

Dudache saier ubta zoit
Rogtachea ghaiear pettlo foler
Jivea udkachea ek ek thembean
Kallzant mhojea rochlo ghontter

Jive zhorintlea udkantlean
Onath rogtachea xirantlean
Uzvaddachea sopnantlean
Melltta pekhovnni mhojea kallzant

Jezu mhojem jivem udok
Tanel'le jinnek xantichem ghor
Bhogsonneachi zhor kallzan otoun
Atmeak ditai jivem udok

Jezun dil'lea jivea udkan
Ful'leo mogacheo komreo
Jog Jogak kil'lun kil'lun
Nirmoll vasan fuleleo ■

१. जिवें उदक

किर्णांचो उजवाड घेवन
निळ्या जिव्या शुद्ध उदकान
तानेल्लो जीव आशेल्लो घोंट
रावलो गिळून भितर हड्ड्यांत

मोगाच्या तळ्यांत
रसरसतात फुलां
जैताच्या मळ्यांत
दुख्खाचीं बाळां

दुदाचे सायेर उफेता जैत
रगताच्या घायार पेटलो फोलेर
जिव्या उदकाच्या एक एक थेंब्यान
काळजांत म्हज्या रचला घोंटेर

जिवे झरींतल्या उदकांतल्यान
अनाथ रगताच्या शिरांतल्यान
उजवाडाच्या सपनांतल्यान
मेळटा पेखवणीं म्हज्या काळजांत

जेजू म्हजें जिवें उदक
तानेल्ले जिणेक शांतीचें घर
भोगसण्याची झर काळजांत ओतून
आत्म्याक दिताय जिवें उदक

जेजून दिल्ल्या जिव्या उदकान
फुल्ल्यो मोगाच्यो कोमऱ्यो
जग जगाक किल्लून किल्लून
निर्मळ वासान फुलल्या ■

2. MAIM

Jinnechi tum savlli asli
Pavlam pavlam
Vangddach ravlim
Doria sarkim gitam gavn
Jinnent amche fulanch rochlim

Iad tuji mhaka sogott
Nad tuzo nach na
Kovi sarkem sopon amchem
Tuje xivai kainch na

Pavsa sarki motim amchi
Amche modim nanch zali
Kitli mogall kitli rosall
Maim tum, maim amchi ■

२. मांय

जिणेची तूं सावळी आसली
पावलां - पावलां
वांगडाच रावलीं
दर्या सारकीं गितां गावन
जिणेंत आमच्या फुलांच रचलीं

याद तुजी म्हाका सगट
नाद तुजो नाच्च ना
कवी सारकें सपन आमचें
तुजे शिवाय कांयच ना

पावसा सारकीं मोतयां आमची
आमच्या मदर्ली नाच्च जाली
कितली मोगाळ कितली रोसाळ
मांय तूं, मांय आमची ■

3. PAI

Nodrentlo somudr tum
Chintnancho dongor tum
Ghoracho panvddo tum
Jinnecho rosto tum

Maim sarkem vozon tujem
Ghor-dar koxem cholchem
Bhurgeam-ballamni koxem aschem
Kallzantlean chintop tujem

Fuddarache marog sodunk
Nodrentlean kuvaddem tuka
Vaddtto ghorabo fulovn haddunk
Rat-dis chintop tuka

Bhurgeank bore roste rochunk
Pois pois bhiradd tujem
Chandneache savlleantlean
Motianchem rup tujem

Na aslem ghorant haddunk
Monantlean teag korta
Dukh sukh nodrent tuje
Sodam koxtt-tras kaddtta

Pai, hirea poros mol tujem
Pustai tum dukh'kh amchem
Kuttumbak aplea ies mellunk
Aiuxbhor tollmollchem ■

३. पाय

नदरेंतलो समुद्र तूं
चिंतनाचो दोंगर तूं
घराचो पांवडो तूं
जिणेचो रस्तो तूं

मांय सारके वजन तुजें
घर-दार कशें चलचें
भुरग्यां-बाळांनी कशें आसचें
काळजांतल्यान चिंतप तुजें

फुडाराचे मार्ग सोदूंक
नदरेंतल्यान कुवाडें तुका
वाडटो घराबो फुलून हाडूंक
रात-दीस चिंतप तुका

भुरग्यांक बरे रस्ते रचूंक
पयस पयस बिराड तुजें
चान्याचे सावळेंतल्यान
मोतयांचें रुप तुजें

ना आसलें घरांत हाडूंक
मनांतल्यान त्याग करता
दुख्ख-सूख नदरेंत तुजे
सदां कश्ट त्रास काडटां

पाय, हिन्या परस मोल तुजें
पुसताय तूं दुख्ख आमचें
कुटूंबाक आपल्या येस मेळूंक
आयुश्यभर तळमळचें ■

4. KOVI

Pois pois cholot aslo
Nodor tachi firoit aslo
Xant monan polleit aslo
Mona pasun hansot aslo

Sobit zhaddam tachea fuddeant
Halun dholun tanchi panam
Tore torechim kolle fulam
Kitem tachea ailem monant

Ojeap zavn pollet aslo
Iedo motto fulam mollo
Fulam zhaddar sobit suknnim
Suvadik aplem gaion kori

Sobit fuľam hansun nachun
Suriak aplo noman korun
Varea vangdda khellun khellun
Jivit aplem sukhi sarun

Ovchit tachi nodor poddli
Pollovn tachi tokli firli
Musam bhirem avaz kori
Sobit fulanr zhompoi mari

Koddu monan kovi xanno
Mona pasun dukhi zalo
Hatant apli likhnni ghevn
Kovita apli borovnk laglo ■

४. कवी

पयस पयस चलत आसलो
नदर ताची फिरयत आसलो
शांत मनान पळेत आसलो
मना पासून हांसत आसलो

सोबीत झाडां ताच्या फुड्यांत
हालून धोलून तांचीं पानां
तरेतरेचे कळे– फुलां
कितें ताच्या आयलें मनांत

अजाप जावन पळेत आसलो
येदो मोटो फुलां मळो
फुलां झाडार सोबीत सुकणीं
सुवादीक आपलें गायन करी

सोबीत फुलां हांसून नाचून
सुर्याक आपलो नमन करून
वाऱ्या वांगडा खेळून–खेळून
जिवीत आपलें सुखी सारून

अवचित ताची नदर पडली
पळोवन ताची तकली फिरली
मुसां भिरें आवाज करी
सोबीत फुलांर झोंपय मारी

कोडू मनान कवी शाणो
मना पासून दुख्खी जालो
हातांत आपली लिखणी घेवन
कविता आपली बरोवंक लागलो ■

5. ZAIO

Fantoddecheo zaio
Ful'leo polle
Pana panamni
Lipleo polle
Fantoddecho dov
Tancher poddun
Torunn paklleo
Hansleo polle

Varea vangdda
Nachun nachun
Mhojinch hanv
Gitam gaitam
Soglleank mhoji
Maia asa
Hinch sopnam
Sopnet asam

Pormoll mhozo
Maha sorg
Choliank mhoji
Kitli avodd?
Varea vangdda
Domdom' mhozo
Kensam fantier
Sobhav mhozo

Modhianicho
Dova thembo
Jinnek mhoje
Urba dita
Fulti jinn
Nopoit korunk
Vota vangdda
Musui nachta ■

५. जायो

फांतोडेच्यो जायो
फुल्ल्यो पळे
पानां-पानांनी
लिपल्यो पळे
फांतोडेचो दव
तांचेर पडून
तरूण पाकळ्यो
हांसल्यो पळे

वाऱ्या वांगडा
नाचून नाचून
म्हर्जीच हांव
गितां गायतां
सगळ्यांक म्हजी
माया आसा
हींच सपनां
सपनेत आसां

परमळ म्हजो
महा सर्ग
चलयांक म्हजी
कितली आवड
वाऱ्या वांगडा
दम-दम म्हजो
केंसां फांतयेर
सभाव म्हजो

मध्यानीचो
दवा-थेंबो
जिणेक म्हजे
उर्बा दिता
फुलती जीण
नपयत करूंक
वता वांगडा
मुसूय नाचता ■

6. KAVLLO

Kav! Kav! korun bhonvta jogak
Ganvcheo khobro sangta lokak
Hansun nachun mhoje vangdda
Bosat sangtam mhojem aikat

Kitlo suvadik mhozo tallo
Sokallim fuddem gaitam boro
Sonvsar mhaka korta noman
Sado mhaka mhonnttat monan

Tokhnnai mhọji korunk favo
Kiteak hanv kavllo nhovro
Sogott mhaka pollet ravta
Mhakach polloun hansta hansta

Aspot mhoji vhodd-vhodd
Vividh follam godd-godd
Sonvsar mhozo voikuntthạ sarko
Devan mhaka dilam dennem

Mhoje sarko konnuch na
Mhoji vhoddvik sogott zanna
Uddun-uddun voir uddttam
Pokxim mhoji maia korta

Ekuch monant vaitt dista
Ang mhojem saf asta
Rosan jevun dudan nhatam
Kavllo hanv kalloch urtam ■

६. कावळो

काव काव करून भोंवता जगाक
गांवच्यो खबरो सांगता लोकांक
हांसून नाचून म्हजे वांगडा
बसात सांगतां म्हजें आयकात

कितलो सुवादीक म्हजो ताळो
सकाळीं फुडें गायतां बरो
संवसार म्हाका करता नमन
सादो म्हाका म्हणटात मनान

तोखणाय म्हजी करूंक फावो
कित्याक हांव कावळो न्हवरो
सगळे म्हाका पळेत रावतात
म्हाकाच पळोवन हांसता हांसता

आस्पत म्हजी व्हड व्हड
विविध फळां गोड गोड
संवसार म्हजो वैकुंठा सारको
देवान म्हाका दिलां देणें

म्हजे सारको कोणूच ना
म्हजी व्हडविक सगळे जाणा
उडून उडून वयर उडटा
पक्षी म्हजी माया करता

एकूच मनांत वायट दिसता
आंग म्हजें साफ आसता
रोसान जेवन दुदान न्हातां
कावळो हांव काळोच उरतां ■

7. HANV KHOINCHO?

Hanv khoincho, konnuch nokllo
Zolm mhozo khoinchean ailo?
Ek mat zanna aslom
Ravta toch des mhozo

Fatrar fator laglo kiteak?
Desant mhojea kitem komi?
Bavtto ghevn fuddem vecheak
Pavlam tumchim mezat tumi

Kallzant tumchea hat ghalun
Gunn tumche ollkhun gheiat
Burxea kagdar rong marun
Dhove ful'l zainakat

Tumi amche xetru nhoi
Torui amkam koxtt kiteak?
Gidham sarki zhompoi marun
Jinn amchi toddum nakat

Thoddoch kall obhinoi tuzo
Zanna, tuji toxi mhoji
Hanv khoincho tum sangxi?
Ekuch ghor ekuch mati ■

७. हांव खंयचो

हांव खंयचो, कोणूच नकळो
जल्म म्हजो खंयच्यान आयलो
एक मात जाणा आसलों
रावता तोच देश म्हजो

फातरार फातर लागलो कित्याक
देशांत म्हज्या कितें कमी
बावटो घेवन फुडें वेच्याक
पावलां तुमचीं मेजात तुमी

काळजांत तुमच्या हात घालून
गूण तुमचे वळखून घेयात
बुरश्या कागदार रंग मारून
धवे फुल्ल जाय नाकात

तुमी आमचे शत्रू न्हय
तरी आमकां कश्ट कित्याक
गिधां सारकी झोंपय मारून
जीण आमची तोडूं नाकात

थोडोच काळ अभिनय तुजो
जाणा, तुजी तशी म्हजी
हांव खंयचो तू सांगशी
एकूच घर एकूच माती ■

8. TUM ANI HANV

Tum ani hanv
Lhanuch asle
Vangdda khellun
Vangdda xikle
Ekuch xalla
Ekuch xikxok
Ekach vangdda
Vaddot aile

Ekuch ganv
Punn vegllem ghor
Ekuch tatt
Ekuch on'n
Vangdda bosop
Vangdda utthop
Hench amchem
Mukhi honr

Xalla somptoch
Veglle urle
Jinn jinneche
Roste mezle
Des desache
Jowan zavn
Dogui ami
Veglle zale

Thoddeach vella
Vangdda bosle
Ekach tattant
On'n jevle
Zhuza mollar
Ghontto vaztoch
Eka mekache xetru zale

Tujem bonduk
Mhojea fuddeant
Tuzo rupkar
Mhojea dolleant
Dukacho thembo
Renver soddun
Mhoji gulli
Tujea hodd'ddear

Dogui ami
Veglle zale
Desak ami
Ghat korunk na
Des premi
Nare gazounk
Desan amkam
Manun ghetle ■

८. तूं आनी हांव

तूं आनी हांव
ल्हानूच आसले
वांगडा खेळून
वांगडा शिकले
एकूच शाळा
एकूच शिक्षक
एकाच वांगडा
वाडत आयले

एकूच गांव
पूण वेगळें घर
एकूच ताट
एकूच अन्न
वांगडा बसप
वांगडा उठप
हेंच आमचें
मुखीं आँर

शाळा सोंपतच
वेगळे उरले
जीण जिणेचे
रस्ते मेजले
देस देशाचे
जवान जावन
दोगूय आमी
वेगळे जाले

थोडेच वेळा
वांगडा बसले
एकाच ताटांत
अन्न जेवले
झुजा मळार
घंटो वाजतच
एकामेकाचे
शत्रू जाले

तुजी बंदूक
म्हज्या फुड्यांत
तुजो रुपकार
म्हज्या दोळ्यांत
दुख्खाचो थेंबो
रेंवेर सोडून
म्हजी गुळी
तुज्या हड्ड्यार

दोगूय आमी
वेगळे जाले
देशाचो आमी
घात करूंक ना
देशप्रेमी
नारे गाजोवंक
देशान आमकां
मानून घेतले ■

9. KHOIM TUMI?

Dongrache tengxer ravn
Dukhache ulas soddle
Dolleancheo mavleo halovn
Poixile roste dekle

Rosteancher konnuch na
Atam mhaka savlli kosli?
Tumchi vatt tumi dhorli
Atam mhoji vhoddvik kosli

Mullak mhojea mati na
Bosta thoim jhemet astam
Mhoji khobor konnuch nokllo
Hanv konn kitem kortam

Minachem khoddop kosllon
Tumcho thoinch nax zalo
Porak tumchea ektto soddun
Vareacho sobhav ghetlo

Atam hanv sodtam tumkam
Tumchi mhaka iad na
Jinnent mhoje sodanch komi
Aii-baba khoim tumi? ■

१. खंय तुमी?

दोंगराचे तेंगशेर रावन
दुख्खाचे उल्हास सोडले
दोळ्यांच्यो मावल्यो हालोवन
पयशिल्ले रस्ते देखले

रस्त्यांचेर कोणूच ना
आतां म्हाका सावळी कसली?
तुमची वाट तुमी धरली
आतां म्हजी व्हडवीक कसली?

मुळाक म्हज्या माती ना
बसता थंय झेमेत आसतां
म्हजी खबर कोणूच नकळो
हांव कोण कितें करतां

मिनाचें खडप कोसळून
तुमचो थंयच नाश जालो
पोराक तुमच्या एकटो सोडून
वाऱ्याचो सभाव घेतलो

आतां हांव सोदतां तुमकां
तुमची म्हाका याद ना
जिणेंत म्हजे सदांच कमी
आई-बाबा खंय तुमी? ■

10. MHOJINCH HANV

Paiancheo kurvo mezunk
Sukhachim sopnam zalim
Mogachi goddsann chakunk
Jinnentuch kirnnam rochlim

Utrachi kimot rakhunk
Kallzachi kholai rochli
Doriachea lharam vangdda
Motianchim dukam zalim

Doriachim gitam gailim
Mogachim gitam gailim
Xevnneache paktte lavn
Lharancher penvonk xiklim

Atam tum pois pois
Mhoji tuka iad na
Rẹnver chitrailelim okxoraṃ
Ụtrak tujea kimot na

Movall koxem kalliz mhojem
Dusrem kainch ompunk na
Tujech savllek ubhim ravlim
Jinnek mhoje nit na

Atam tuzo suvas na
Mono koso ogich kiteak?
Dukamni tujem puslem nanv
Puro, atam mhojich hanv ■

१०. म्हजींच हांव

पांयांच्यो कुरवो मेजूंक
सुखाचीं सपना जालीं
मोगाची गडसाण चाकूंक
जिणेंतूच किर्णां रचलीं

उतराची किमत राखूंक
काळजाची खोलाय रचली
दर्याच्या ल्हारां वांगडा
मोतयांचीं दुकां जालीं

दर्याचीं गितां गायलीं
मोगाचीं गितां गायलीं
शेवण्याचे पाकटे लावन
ल्हारांचेर पेवूंक शिकलीं

आतां तूं पयस पयस
म्हजी तुका याद ना
रेंवेर चित्रायलेलीं अक्षरां
उतराक तुज्या किमत ना

मोवाळ कशें काळीज म्हजें
दुसरें कांयच ओंपूक ना
तुजेच सावळेक उबीं रावलीं
जिणेक म्हजे नीत ना

आतां तुजो सुवास ना
मोनो कसो ओगीच कित्याक?
दुकांनी तुजें पुसलें नांव
पुरो, आतां म्हजींच हांव ■

11. Jog

Jog mhoji machi koxi
Machier mhozo obhinoi polle
Bhonvtam-dhanvtam hanstam-roddttam
Jog mhoji machi polle

Kolakar zoso machier choddtta
Tosoch mhozo Jogant proiog
Machier hanv naiok vhoddlo
Jogant mhozo provas thoddo

Obhinoi mhozo vividh polle
Kaim lok tor vittele
Prekxok sogle utthun gele
Ekach voran nanch zale

Chokmok mhojim anglim nhesun
Jogank hanvem avhan dilem
Machier hanvém gitam gavn
Nimnnem mhojem solam' dilem

Rongit mhojim anglim soddun
Ail'lom toso ugto vetam
Jogant mhozo proiog somplo
Ovtar mhozo soddun vetam ■

११. जग

जग म्हजी माची कशी
माचयेर म्हजो अभिनय पळे
भोवतां-धांवतां हांसतां-रडटां
जग म्हजी माची पळे

कलाकार जसो माचयेर चडटा
तसचो म्हजो जगांत प्रयोग
माचयेर हांव नायक व्हडलो
जगांत म्हजो प्रवास थोडो

अभिनय म्हजो विविध पळे
कांय लोक तर विटले
प्रेक्षक सगळे उठून गेले
एकाच वरान नांच जाले

चकमक म्हर्जी आंगलीं न्हेसून
जगाक हांवें आव्हान दिलें
माचयेर हांवें गितां गावन
निमणें म्हजें सलाम दिलें

रंगीत म्हर्जी आंगलीं सोडून
आयलो तसो उगतो वेतां
जगांत म्हजो प्रयोग सोंपलो
अवतार म्हजो सोडून वेता ■

12. AJI MHOJI

Kombea sadar utthli aji
Randnir dovorli peje moddki
Buddkuleacher dhampli malltti
Fu-u-fu-u korun pettoileo chuddtteo

Oleo chuddtteo randnir pettovn
Dhunvran bhorle dolle
Fu-u fu-u funkun funkun
Tambdde zale dolle

Dolleant dunvor hai hai
Natrank mhojea pez zai
Xizoin xizoin pez randli
Sudd suddit asli aji amchi

Peje vangdda tonddak zai
Natrank mhojea pez zai
Ḳunn'nneant asli kalchi kọddi
Attoun attoun datt keli

Nivnnear buddkulo
Buddkuleant doulo
Maddttulant pez ghevn
Bhurbhurit jevlo

Kuddnneant kalchi koddi
Bott buddoun jibek laili
Kalchi koddi peje vangdda
Ghostan jib rusrusli

Ujeant bhazlolo kharo bangddo
Pez jevtana ruchin khavcho
Ajecho kall somplo re puta
Iad ieta tiche pejecho ■

१२. आजी म्हजी

कोंब्या सादार उठली आजी
रांदनीर दवरली पेजे मडकी
बुडकुल्याचेर धांपली मालटी
फू-फू करुन पेटयल्यो चुडट्यो

ओल्यो चुडट्यो रांदनीर पेटोवन
धुंवरान भरले दोळे
फू-फू फुंकून फुंकून
तांबडे जाले दोळे

दोळ्यांत धुंवर हाय हाय
नातरांक म्हज्या पेज जाय
सिजयन सिजयन पेज रांदली
सूड सूडीत आसली आजी आमची

पेजे वांगडा तोंडाक जाय
नातरांक म्हज्या पेज जाय
कुण्यांत आसली कालची कडी
आटोवन आटोवन दाट केली

निवण्यार बुडकूलो
बुडकूल्यांत दवलो
माडटूलांत पेज घेवन
भुर भुरीत जेवलो

कुण्यांत कालची कडी
बोट बुडोवन जिबेक लायली
कालची कडी पेजे वांगडा
घोस्तान जीब रुसरुसली

उज्यांत भाजललो खारो बांगडो
पेज जेवतना रुचीन खांवचो
आजेचो काळ सोंपलो रे पुता
याद येता तिचे पेजेचो ■

13. JINN

Doriak sukti bhorti asta
Jinn mhoji athvich dista
Noveo komreo novi jinn
Ken'na iet pollet asta

Torunn jinn fula sarki
Fultea voiar bollixtt asli
Tollpa sarki jinn mhoji
Jovan koxi fuddem asli

Torunn rogot kuddint mhoje
Zhori sarkem dhanvot aslem
Priti-iugant proiog mhozo
Don disancho naiok koso

Lharam sarki jinn mhoji
Choddot-denvot nanch zali
Borfa sarki gollon gollon
Jinn mhoji nax zali

Pana sarki pikli jinn
Kedna zhoddot khobor na
Jinnent mhoje nare gaitam
Itsa mhoji purnn na. ■

१३. जीण

दर्याक सुकती-भरती येता
जीण म्हजी आथवीच दिसता
नव्यो कोमऱ्यो नवी जीण
केन्ना येत पळेत आसता

तरूण जीण फुला सारकी
फुलत्या वयार बळिश्ट आसली
तळपा सारकी जीण म्हजी
जवान कशी फुडें आसली

तरूण रगत कुडींत म्हजे
झरी सारकें धांवत आसलें
प्रिती-युगांत प्रयोग म्हजो
दोन दिसांचो नायक कसो

ल्हारां सारकी जीण म्हजी
चडत-देंवत नाच्च जाली
बर्फा सारकी गळून गळून
जीण म्हजी नाश जाली

पाना सारकी पिकली जीण
केन्ना झडत खबर ना
जिणेंत म्हजे नारे गायतां
इत्सा म्हजी पूर्ण ना ■

14. NATTOK SOMPLEM

Niktoch mhozo obhinoi korunk
Nagddo-vingllo zogant ailom
Ma-am ma-am roddun hansun
Provas mhozo suru kelo

Vaitt-bori todd sodun
Hatant asleli gori soddli
Khoinchi maslli goriek lagot
Hem mat vollkhunk visor ghatli

Iuga vangdda khell khellunk
Zaiti mhoji tozvit chol'li
Pustokancheo paklleo toddun
Pormoll vanttunk proitn kele

Fantoddechim sopnam polleunk
Jinnent mhoje kanttech kantte
Nit sodunk uddon vetam
Punn machier mhozo proiog na

Torunn jinn porot naka
Obhinnoi somplo anik naka
Khinn khinnamni jivit bhorlem
Itlean nattok somplem ■

१४. नाटक सोंपलें

निकतोच म्हजो अभिनय करूंक
नागडो-विंगडो युगांत आयलों
मां-आं, मां-आं रडून हांसून
प्रवेश म्हजो सुरू केलो

वायट-बरी तोड सोडून
हातांत आसलेली गरी सोडली
खंयची मासळी गरयेक लागत
हें मात वळखूंक विसर घाली

युगा वांगडा खेळ खेळूंक
जायती म्हजी तजवीज चल्ली
पुस्तकांच्यो पाकळ्यो तोडून
परमळ वांटूंक प्रयत्न केले

फांतोडेचीं सपनां पळोवंक
जिणेंत म्हजे कांटेच कांटे
नीत सोडूंक उडून वेतां
पूण माचयेर म्हजो प्रयोग ना

तरूण जीण परत नाका
अभिनय सोंपलो आनीक नाका
खीण-खिणांनी जिवीत भरलें
इतल्यान नाटक सोंपलें ■

15. KITEM CHUKLEM?

Sodtam sodtam vattuch na
Kanttech-kantte suvat na
Thoklom jinnent, takot na
Nit sodtam khoinch na

Ponntti pettovn uzvadd haddlo
Thoddoch kall sukhuch sukh
Konnak tori nosai zali
Ponnttek mhoje funk marli

Atam soglloch kallokh dista
Jinnent mhoje kitem urlam?
Logna dori toddun tuvem
Mhojem hatunt kitem chuklem

Jog polle hansta mhaka
Nare gazounk xokti na
Logna disak soput ghetil'lo
Mhoji tuka iad na?

Vadoll na modd na
Okosmat ghoddlem koxem
Sukh tujem dusreank diunk
Jinnent mhoje kitem chuklam? ■

१५. कितें चुकलें?

सोदतां-सोदतां वाटूच ना
कांटेच-कांटे सुवात ना
थकलों जिणेंत ताकत ना
नीत सोदतां खंयच ना

पणटी पेटोवन उजवाड हाडलो
थोडोच काळ सुखूच सूख
कोणाक तरी नसाय जाली
पणटेक म्हजे फूक मारली

आतां सगळोच काळोख दिसता
जिणेंत म्हजे कितें उरलां?
लग्ना दोरी तोडून तुवें
म्हजें हातूंत कितें चुकलें?

जग पळे हांसता म्हाका
नारे गाजोवंक शक्ती ना
लग्ना दिसा सोपूत घेतिल्लो
म्हजी तुका याद ना?

वादळ ना मोड ना
अकस्मात घडलें कशें?
सूख तुजें दुसऱ्यांक दिवंक
जिणेंत म्हजें कितें चूकलें? ■

16. MONISPONN

Monis hanv, hem sogllem mhojem
Mhoje duddu mhojem dennem
Kainch mhaka na unnem
Hench vhoddlem gorv mhojem

Matheak mhojea vhoddlem chepem
Mottoram xivai bovom koxem
Sorg koxem ghor mhojem
Mhojech sarkea mon'xak tem

Tuje lagim kainch na
Mhoji tuka zap na
Tuje dolle koxe kaddum
Hinch mhojim sopnam

Des tuzo voilea voir
Bhitorlean soglem mhojench kor
Morta, taçhi khobor sodd
Dhaddxi zalear kitem-i chor

Desak chorunk loz kosli
Boxi futtli nokri suttli
Oxich amchi neai nit chol'li
Monisponnachi vitt aili. ■

१६. मनीसपण

मनीस हांव, हें सगळें म्हजें
म्हजे दुडू म्हजें देणें
कांयच म्हाका ना उणें
हेंच व्हडलें गर्व म्हजें

माथ्याक म्हज्या व्हडलें चेंपें
मोटरां शिवाय भोंवचें कशें
सर्ग कशें घर म्हजें
म्हज्याच सारक्या मनशाक तें

तुजे लागीं कांयच ना
म्हजी तुका जाप ना
तुजे दोळे कशे काडूं
हींच म्हजीं सपनां

देश तुजो वयल्या वयर
भितरलें सगळें म्हजेंच कर
मरता ताची खबर सोड
धाडशी जाल्यार कितेंय चोर

देशाक चोरूंक लज कसली
बशी फुटली नोकरी सुटली
अशीच आमची न्याय नीत चल्ली
मनीसपणाची वीट आयली ■

17. BE-VISVAXI

Kochreant sanddil'lem
Vallvonttant ghatlolem
Be-upeogi roddnnem tugelem
Kapsa sarkem ubon gelem

Modhianir roddttana
Kiddik pasun aili vitt
Jogant sogle lipil'le
Diunk tuka nit

Kantteamni revoddleli
Ek ek tuji paklli
Konnem tori pisuddli
Nirmoll jinnechi savlli

Silka sarke kens tugele
Mukhamoll lipoitale
Torunn tambdde gal tugele
Pavsa sarke nhavoitale

Fattle xaiecho rong visrun
Thorli tuka axeavadi
Obud'd tugele gunn mhonnun
Kallzant vinnli moga fanti

Mostil'li kudd tugeli
Ujea sarki zollttali
Chondrimachi ub diun
Jinnent mhojea faroili

Khinna bhitor nanch zalim
Jinnent mhogele sopnam rochil'lim
Morache pakhtte lavn
Dusrea vangdda uddon gelim

Sondex tuzo nanch na
Aiux bhor eksuro
Kochreant sanddil'li nari tum
Be-visvaxi gunn tuzo ■

१७. बे–विस्वाशी

कचऱ्यांत सांडिल्लें
वाळवंटांत घातललें
बे–उपेगी रडणें तुगेलें
कापसा सारकें उबून गेलें

मध्यानींर रडटना
किडीक पासून आयली वीट
जगांत सगळे लिपिल्ले
दिवंक तुका नीत

कांट्यांनी रेवडलेली
एक एक तुजी पाकळी
कोणें तरी पिसुडली
निर्मळ जिणेची सांवळी

सिल्का सारके केंस तुगेले
मुखामळ लिपयताले
तरूण तांबडे गाल तुगेले
पावसा सारके न्हावयताले

फाटले शायेचो रंग विसरून
भरली तुका आशावादी
अबुद्द तुगेले गूण म्हणून
काळजांत विणली मोगा फांती

मस्तील्ली कूड तुगेली
उज्या सारकी जळटाली
चंद्रीमाची ऊब दिवन
जिणेन म्हज्या फारयली

खिणा भितर नाच्च जार्ली
जिणेंत म्हगेले सपनां रचिल्लीं
मोराचे पाखटे लावन
दुसऱ्या वांगडा उडून गेलीं

संदेश तुजो नाच्च ना
आयुश्य भर एकसुरो
कचऱ्यांत सांडिल्ली नारी तूं
बे–विस्वाशी गूण तुजो ■

18. BHURGEPONN

Fantoddechea dova sarkem
Hirvea tonnar sobai haddtta
Lhan bhurgeanchi maia korunk
Sallka porim umed dista

Pallnneant khellta hanstem rup
Halta dholta lagtoch bhuk
Avoichem git bhurgeponnar sukh
Gaita ten'na thambta dukh

Avoichea kapddant lipon
Zhaddache tengxer boson
Hanga thoim nachon-uddon
Nodrentlean bhurgeponn

Aichi rompi fuddlem zhadd
Dhortorentlean mozbhut pall
Fulam porim fulon fulon
Hirea poros mol dita

Chandneantlean rup tachem
Sopnantlean sukh thevchem
Ontthanchea hanxea borobor
Fulte jinnent zoit tanchem ■

१८. भुरगेंपण

फांतोडेच्या दंवा सारकें
हिरव्या तणार सोबाय हाडटा
ल्हान भुरग्यांची माया करूंक
साळका परीं उमेद दिसता

पाळण्यांत खेळटा हांसतें रूप
हालता धोलता लागतच भूक
आवयचें गीत भुरगेपणार सूख
गायता तेन्ना थांबता दूख

आवयच्या कापडांत लिपून
झाडाचे तेंगशेर बसून
हांगा थंय नाचून उडून
नदरेंतल्यान भुरगेपण

आयची रोंपी फुडलें झाड
धर्तरेंतल्यान मजबूत पाळ
फुलां परी फुलून फुलून
हिऱ्या परस मोल दिता

चाऱ्यांतल्यान रुप तांचें
सपनांतल्यान सूख थेंबचें
ओंठाच्या हांशा बरोबर
फुलते जिणेंत जैत तांचें ■

19. TAN LAGLEA

Zaitim vorsam zalim
Hanv pordesant ravtam
Vevostit asam
Nokri bori, koslich kottkott na
Punn tanen bhaglam

Udok khub asa
Soro tore-torecho
Jevonn khann, vicharich naka
Lok borea monacho
Promannik kallzacho
Lharam sarkea thondd utrancho
Tuttil'lea dhageank bhuzvonn dinvcho
Komi poddlear sohokar tancho
Punn mhoje tanek bhuzvonn naxil'lo

Probhav maha vhodd
Svabhiman bilkul gavona
Mhoji tan kitem zannai?
Mhoji Konknni bhas
Hanv ulounk tanelam
Tech itsen nirxelam
Hanga ulounk konnuch na
Kaim pavtti sopnetam
Konknni uloitam
Mandde gaitam
Tichi protima polleun
Khoxen khub hanstam
Utthon choilear
Khoim gel'lo khoim na
Kitem haddlem, kaim na! ■

१९. तान लागल्या

जायतीं वर्सां जालीं
हांव परदेशांत रावतां
वेवस्थीत आसां
नोकरी बरी, कसलीच कटकट ना
पूण तानेन भागलां

उदक खूब आसा
सोरो तरेतरेचो
जेवण खाण विचारीच नाका
लोक बऱ्या मनाचो
प्रमाणीक काळजाचो
ल्हारां सारक्या थंड उतरांचो
तुटिल्ल्या धाग्याक भुजवण दिवचो
कमी पडल्यार सहकार तांचो
पूण म्हजे तानेक भुजवण नाशिल्लो

प्रभाव महा व्हड
स्वाभिमानान बिलकूल गावना
म्हजी तान कितें जाणाय?
म्हजी कोंकणी भास
हांव उलोवंक तानेलां
तेच इत्सेन निर्शेलां
हांगा उलोवंक कोणूच ना
कांय फावटी सपनेतां
कोंकणी उलयतां
मांडे गायतां
तिची प्रतिमा पळोवन
खोशेन खूब हांसतां
उठून चोयल्यार
खंय गेल्लो खंय ना
कितें हाडलें, कांय ना ! ■

20. OLLMEM

Suropaien ful'lem
Matiechi ub magun
Rochnnarak noman korun
Suriacho uzvadd ghevn
Lhan'vikaiechim lharam mezun
Kantteancho nax korun
Jinnentlem pallnnem cholounk
Pachvea zhadda sarkem ravonk
Tachem chint aslem

Zhumzhumit vadoll ailem
Gorvachem bim ful'lem
Svarthachem ies zoddlem
Bhorvonxeacher vikh vomplem
Kallokhachem rup ghevn
Rikami aidona sarkem
Dukh naslem git gailem
Tuje itsechea xetant
Gorvachem bim rochlem
Oxench gollon gollon nax zalem
Ollmeam porim ies amchem. ■

२०.अळमें

सुरोपायेन फुल्लें
मातयेची ऊब मागून
रचणाराक नमन करून
सुर्याचो उजवाड घेवन
ल्हानविकायेचीं ल्हारां मेजून
कांट्यांचो नाश करून
जिणेंतलें पाळणें चलोवंक
पाचव्या झाडा सारकें रावंक
तांचें चींत आसलें

झुमझुमीत वादळ आयलें
गर्वाचें बीं फुल्लें
सुवार्थाचें यश जोडलें
भरवंश्याचें वीख वोंपलें
काळोखाचें रुप घेवन
रिकामी आयदना सारकें
दूख नासलें गीत गायलें
तुजे इत्सेच्या शेतांत
गर्वाचें बीं रचलें
अशेंच गळून गळून नाश जालें
अंळम्यां परी यश आमचें ■

21. HARSO

Amchem monisponn harxea sarkem
Zhogzhogta amchea dolleam somor
Bore vaitt gunn aple
Kallzant khelloita aplea bhitor

Dusreachem boreponn tujem zoit
Ekech nodren harxeant polle
On'n magteleak vikh dilear
Futtkeo konvcheoch gunn tuje

Nitoll nirmoll harso amcho
Dolleam mukhar asonk zai
Vaitt khotacho chikol dislear
Tabortob pusunk zai

Harxeant polle tujem rup
Jinneche dhodder choltana
Vati porim roddonaka
Koddon koddon somptana

Borea gunnanchi tokhnnai korop
Devan dilam dusrea hatant
Harxea sarko zhogzhogteleak
Favta visvasponnacho man ■

२१. हारसो

आमचें मनीसपण हारश्या सारकें
झगझगता आमच्या दोळ्यां समोर
बरे-वायट गूण आपले
काळजांत खेळयता आपले भितर

दुसऱ्याचें बरेंपण तुजें जैत
एकूच नदरेन हारश्यांत पळे
अन्न मागतेल्यांक वीख दिल्यार
फुटके कंवचेचे गूण तुजे

नितळ निर्मळ हारसो आमचो
दोळ्यां मुखार आसूंक जाय
वायट खताचो चिकोल दिसल्यार
ताबडतोब पुसूंक जाय

हारश्यांत पळे तुजें रुप
जिणेचे धडेर चलतना
वाती परीं रडनाका
कडून कडून सोंपतना

बऱ्या गुणांची तोखणाय करप
देवान दिल्या दुसऱ्या हातांत
हारश्या सारकें झगझगतल्यांक
फावता विस्वासपणाचो मान ■

22. MORTOCH KITEAK?

Ghameche lott vhanvle
Ballanchem sukh pollounk
Aptton dhoptton dis sarle
Tancho obheas purnn korunk

Jivitachem sukh chaklench na
Chakhtelim, ballam vhoddlim zanv
Avoi-bapui zog chitraitat
Anvddo tancho purnn zanv

Faichi fantodd konnem pollelea?
Rogtachem udok kelem
Jivon tanchem sukhi uronk
Chonchin dovrun on'n vaddlem

Kallzantlean mog otoilo
Kombie sarko paktteant dovorun
Amchi nodor tumcher asli
Tumchi jinn sufoll korunk

Il'le il'le vhoddle zale
Bori nokri, bongle ghetle
Aplo sonvsar boro korunk
Aste aste koddek sorle

Amkam tumi saf visorle
Tumchi vatt tumi dhorli
Azun tumchi iad asa
Amich jivachi rat keli

Tumi tumche nari vangdda
Amchea kallar ghoddonk na
Avoi bapui mhoreant aslim
Ami tankam soddunk na

Vividh tumche rong polloun
Hit amchem nirxelem
Hanspa vellar hanslonch na
Bhuke xivai on'n kiteak?
Dolle amche dhample uprant
Dukh naslelem git kiteak? ■

२२. मरतच कित्याक?

घामेचे लोट व्हांवले
बाळांचें सूख पळोवंक
आपटून धपटून दीस सारले
तांचो अभ्यास पूर्ण करूंक

जिविताचें सूख चाखलेंच ना
चाखतेलीं बाळां व्हडलीं जांव
आवय-बापूय जग चित्रायतात
आंवडो तांचो पूर्ण जांव

फायची फांतोड कोणें पळेल्या?
रगताचें उदक केलें
जिवन तांचें सूखी उरूंक
चोंचींत दवरून अन्न वाडलें

काळजांतल्यान मोग ओतयलो
कोंबये सारकी पाखट्यांत दवरून
आमची नदर तुमचेर आसली
तुमची जीण सुफळ करूंक

इल्ले-इल्ले व्हडले जाले
बरी नोकरी, बंगले घेतले
आपलो संवसार बरो करूंक
आस्ते आस्ते कडेक सरले

आमकां तुमी साफ विसरले
तुमची वाट तुमी धरली
आजून तुमची याद आसा
आमीच जिवाची रात केली

तुमी तुमचे नारी वांगडा
आमच्या काळार घडूंक ना
आवय-बापूय म्हऱ्यांत आसलीं
आमी तांकां सोडूंक ना

विविध तुमचे रंग पळोवन
हीत आमचें निर्शेलें
हांसपा वेळार हांसलोंच ना
भुके शिवाय अन्न कित्याक
दोळे आमचे धांपले उपरांत
दूख्ख नासलेलें गीत कित्याक? ■

23. TO DIS

To dis pollet asa
Jea disak porikxa asa
Mhojea kornneanchi zhoddtti ghevnk
Mhozo dhoni lagim asa

Konnak nagoilo konnak fottoilo
Svartha khatir nirxelo
Aspot ektthaunk khorxelo
Mhojem rup bodlun, peleak sotailo

Mhojem margdorxon tumkam pottlem
Priti mogan tumi chaklem
Devachea nanvan ek ek mon'xan
Mhoje jinnek dan kelem

Mhojem bhailem rup dev bhokti
Punn bhitorlean lonch khavpi
Mhozo sobhav konnuch nokllo
Hanvem dhormachea nanvan somazak fottoilo

Atam to dis ievncho asa
Hanvem zhoddtti diunk zai
Devachea nanvan ektthailele duddu
Tancho Devak hixeob diunk zai

Patkanche savllent hanv upzolom
Kallokhache nodint bhirantin bhuchkoll'llom
Hea akantak mhaka adhar naxil'lo
Mhojem inam' emkonddacho uzo ■

२३. तो दीस

तो दीस पळेत आसा
ज्या दिसा परिक्षा आसा
म्हज्या करण्यांची झडटी घेवंक
म्हजो धनी लार्गी आसा

कोणाक नागयलो कोणाक फटयलो
स्वार्थाखातीर निर्शेलो
आसपत एकठावंक खर्शेलो
म्हजें रुप बदलून पेल्याक सतायलो

म्हजें मार्गदर्शन तुमकां पटलें
प्रिती मोगान तुमी चाखलें
देवाच्या नांवान एक एक मनशान
म्हजे जिणेक दान केलें

म्हजें भायलें रूप देव भक्ती
पूण भितरल्यान लांच खावपी
म्हजो सभाव कोणूच नकळो
हांवें धर्माच्या नांवान
समाजाक फटयलो

आतां तो दीस येवचो आसा
हांवें झडटी दिवंक जाय
देवाच्या नांवान एकठांयिल्ले दुडू
तांचो देवाक हिशोब दिवंक जाय

पातकांचे सांवळेंत हांव उपजलों
काळखाचे नदींत भिरांतेन बुचकळ्ळों
ह्या आकांताक म्हाका आधार नाशिल्लो
म्हजें इनाम यमकोंडीचो उजो ■

24. XIMPODDLELIM FULAM

Zonn eklo zonn ekleak
Ani Dev somestank
Dusreachem poddlam konnak?
Vilaptat babddim ximpoddelim fulam

Mullam koddu, follam godd
Gunn tanche maha vhodd
Nich mon'xamni mostun maddoilim
Kiteak tim akar naxil'lim dubllim

Chiklantlea sallka porim
Jinn tanchi fulot ravta
Motiam sarko pavs oton
Paklleo tancheo palet asta

Tanche itseche bagent
Dhitt gunnanchim fulam fulta
Dubllea hatanchem pallnnem tanchem
Promannikponn nopoit korta

Tanchea prosnak zap na
Neai sodteleak map na
Sobhav tancho vollkhun gheunk
Somazant tancho konn na

Tanchi puja korpi komi
Punn dhojea marpi chodd
Rostear pisddun nas kelo
Rosroxit fulancho pormoll

Ek dis tim ximpoddlelim fulam
Devachea gopant ektthaim zatlim
Itihas tancho ektthaim zaun
Sorga rajeant porzollttelim ■

२४.शिंपडलेलीं फुलां

जण एकलो जण एकल्याक
आनी देव समेस्तांक
दुसऱ्यांचें पडलां कोणाक
विलापतात बाबडीं शिंपडलेलीं फुलां

मुळां कोडू फळां गोड
गूण तांचे म्हा व्हड
नीच मनशांनी मस्तून माडयलीं
कित्याक तीं आकार नाशिल्लीं दुबळीं

चिखलांतल्या साळकां परीं
जीण तांची फुलत रावता
मोतयां सारको पावस ओतून
पाकळ्यो तांच्यो पालेत आसता

तांचे इत्सेचे बागेंत
धीट गुणांचीं फुलां फुलता
दुबळ्या हातांचें पाळणे तांचें
प्रामाणीकपण नपयत करता

तांच्या प्रस्नाक जाप ना
न्याय सोदतेल्याक माप ना
सभाव तांचो वळखून घेवंक
समाजांत तांचो कोण ना

तांची पुजा करपी कमी
पूण धजा मारपी चड
रस्त्यार पिसडून नास केलो
रसरशीत फुलांचो परमळ

एक दीस तीं शिंपडलेलीं फुलां
देवाच्या गोपांत एकठांय जातलीं
इतिहास तांचो एकठांय जावन
सर्गा राज्यांत पर्जळटलीं ■

25. NIRAXI

Hanv rostear choltana
Rosteacho dhul ublo
Mhojea dolleant ghuslo
Niropradhi hanv
Mhozo guneanv koslo?

Mhoje jinnent tollmoll'llo
Goribkaien buchkoll'llo
Suria toddik kedna ietlo?
Bhukechea vollvolleamni
Sukhachi vatt pollet aslo

Kuddik kantte ful'le
Torui dhoniak hat zoddle
Ilaz na zaun nirxelo
Lharam sarko tollpar aptton
Omurpike jinnent harlo

Noxibachi vatt sodunk
Sosnikaien chol'lo
Uzvea polear marteleak
Davoi polo dilo
Torui hanv inosent ason
Rosteavelo dhul ubon
Mhojea dolleant kiteak ghuslo? ■

२५. निराशी

हांव रस्त्यान चलतना
रस्त्याचो धूल उबलो
म्हज्या दोळ्यांत घुसलो
निरपराधी हांव
म्हजो गुन्यांव कसलो?

म्हजे जिणेंत तळमळ्ळो
गरिबकायेन बुचकल्लो
सुर्या तडीक केन्ना येतलो?
भुकेच्या वळवळ्यांनी
सुखाची वाट पळेत आसलों

कुडीक कांटें फुल्ले
तरीय धनयाक हात जोडले
इलाज ना जावन निर्शेलों
ल्हारां सारको तळपार आपटून
आमुरपिके जिणेंत हारलों

नशिबाची वाट सोदूक
सोसनिकायेन चल्लों
उजव्या पोल्यार मारतेल्याक
दावोय पोलो दिलो
तरीय हांव इनोसेंत आसून
रस्त्यावेलो धूल उबून
म्हज्या दोळ्यांत कित्याक घुसलो? ■

26. PANCHXIM RUPIANCHO BHIKARI

Hanv saiba ganvcho ganvkar
Xiklam, punn azun bekar
Mhojem mot zalem nhoikari
Kiteak hanv panchxim rupiancho bhikari

Panchxim rupia ghevn mot ghalem
Kainch chintunk na fattlem fuddlem
Amdar zatoch mot mhogelem
Panchxim rupiank vikrek ghalem

Nare gazoun, fozne marle
Mirvonnuk kaddun rostear nachle
Nidhi khatir axen ravle
Khinna bhitor panchxim rupia nanch zale

Mhozo svarth panchxim rupiancho
Amdaracho ies poixe khanvcho
Poixe dile bangdde ghetle
Oso zobab amdaracho

Mennvatichem duk zavn
Jinnent mhoje roddttam roddttam
Adlea amdarachem dar sodunk
Purvil'lo ugddas kallzant haddttam

Adlo amdar ragar zavn
Porot mhojea darant tumi?
On'n magteleank vikh diunk na
Torui kiteak xetru tumi?

Kaim tujea darant ievpi
Aiux bhor upkari
Kitem-i mhonnlear sonschem poddlem
Kiteak hanv panchxim rupiancho bhikari ■

२६. पांचशीं रुपयांचो भिकारी

हांव सायबा गांवचो गांवकार
शिकला,पूण आजून बेकार
म्हजें मत जालें न्हयकारी
कित्याक हांव पांचशीं रुपयांचो भिकारी

पांचशीं रुपया घेवन मत घालें
कांयच चिंतूक ना फाटलें फुडलें
आमदार जातोच मत म्हगेलें
पांचशीं रुपयांक विक्रेक घालें

नारे गाजोवन, फोजने मारले
मिरवणूक काडून रस्त्यार नाचले
निधीखातीर आशेन रावले
खिणा भितर पांचशीं रुपया नाच्च जाले

म्हजो स्वार्थ पांचशीं रुपयांचो
आमदाराचो यस पयशे खावचो
पयशे दिले बांगडे घेतले
असो जबाब आमदाराचो

मेणवातीचें दूक जावन
जिणेंत म्हजें रडटां रडटां
आदल्या आमदाराचें दार सोदूंक
पुर्विल्ले उगडास काळजांत हाडटां

आदलो आमदार रागार जावन
परत म्हज्या दारांत तुमी?
अन्न मागतल्यांक वीख दिवंक ना
तरीय कित्याक शत्रू तुमी?

कांय तुज्या दारांत येवपी
आयुश्यभर उपकारी
कितेंय म्हणल्यार सोंसचें पडलें
कित्याक हांव पांचशीं रुपयांचो भिकारी ■

27.EK NARI

Lognachea pondrach disamni
Tarvar aple nokrek choddlo
Omurpike narin gunn aplo
Tapil'lea soddear anvddo gill'llo

Tichea kallzantlim mannkam motiam
Vhanvte zhorint khinn khinna
Rosroxit paklleo liklikleo monan
Dhodd-dhoddlem kalliz axel'lea mogan

Dispottim sanjchi tillsanz zatoch
Doria kinarer khell khelltali
Renvent dhakttulem ghor bandun
Aplea potichi iad kaddttali
Nettan lharam avaz kori
Suria udkant buddki mari
Tarvam lharar halot dholot
Nirxel'le narik pekhovnni di-i

Sukhache dis mezunk
Sopnantlean fantio vinnlleo
Mogachi rat uzvaddunk
Pormollacheo paklleo ful'leo
Xekim sopnam zalim motiam
Monant doslim thikam
Somor ticho ghorkar
Mogan rochlo sonvsar ■

२७. एक नारी

लग्नाच्या पंदराच दिसांनी
तारवार आपले नोकरेक चडलो
आमुरपिके नारीन गूण आपलो
तापिल्ल्या सड्यार आंवडो गिळ्ळो

तिच्या काळजांतलीं माणकां मोतयां
व्हांवते झरींत खीण खिणां
रसरशीत पाकळ्यो लिकलिकल्यो मनान
धडधडलें काळीज आशेल्ल्या मोगान

दिसपट्टी सांजची तिळसाण जातच
दर्या किनारेर खेळ खेळटाली
रेंवेंत धाकटुलें घर बांदून
आपल्या पतीची याद काडटाली
नेटान ल्हारां आवाज करी
सुर्या उदकांत बुडकी मारी
तारवां ल्हारार हालत धोलत
निर्शेल्ले नारीक पेखवणी दिली

सुखाचे दीस मेजूंक
सपनांतल्यान फांतयो विणल्यो
मोगाची रात उजवाडूंक
परमळाच्यो पाकळ्यो फुल्ल्यो
शेकीं सपनां जालीं मोतयां
मनांत दसलीं थिकां
समोर तिचो घरकार
मोगान रचलो संवसार ■

28.SUKNNIM

Xitoll varear uddlim suknnim
Fanttoddecher utthlim babddim
Novo dis rochlo tannim
Nazuk suran gailim magnnim

Zhaddam follam koxttam xivai
Bapan sogllem rochlam tankam
Rochnnarachea voikuntthant anond mahan
Sust bhonvtat priti mogan

Paktte haloun varea vangdda
Noman kortat Dev rochnnarak
Kitlem tanchem mukt raj
Svikar kortat on'n vaddtteleak

Eka zhaddar thavn dusrea zhaddar
Disui bhor nachot asta
Sukhabhorit jinn tanchi
Koxttam xivai Dev posta

Suria pottant rigchea adim
Devak aplo noman korta
Aicho dis svikarlo mhonnon
Dev bapachi vakhann'nni korta

Ami monis niraxi kallzan
Devachi amkam ollokh zai
Vorti khuxalkai jinnent mellon
Suknnea sarkim uddonk zai ■

२८. सुकणीं

शीतळ वाऱ्यार उडलीं सुकणीं
फांतोडेचेर उठलीं बाबडीं
नवो दीस रचलो तांणी
नाजूक सुरान गायलीं मागणीं

झाडां फळां कश्टां शिवाय
बापान सगळें रचलां तांकां
रचनाराच्या वैकुंठांत आनंद म्हान
सुस्त भोंवतात प्रिती मोगान

पाखटे हालोवन वाऱ्या वांगडा
नमन करतात देव रचणाराक
कितलें तांचें मुक्त राज्य
स्विकार करतात अन्न वाडटल्याक

एका झाडार सावन दुसऱ्या झाडार
दिसूय भर नाचत आसता
सुखाभरीत जीण तांची
कश्टां शिवाय देव पोसता

सुर्या पोटांत रिगचे आदीं
देवाक आपलो नमन करता
आयचो दीस स्विकारलो म्हणून
देव बापाची वाखाण्णी करता

आमी मनीस निराशी काळजान
देवाची आमकां वळख जाय
वर्ती खुशालकाय जिणेंत मेळून
सुकण्यां सारकीं उडूंक जाय ■

29. UDOK

Udok ek pivonn mon'xachem
Dispottim amkam mha-mhotvachem
Dita amkam jivit xantikaiechem
Tanel'leak aiuxbhor mellchem

Zolmotana ami mha-patkan
Xud'dh udkantle zorintlean
Melltta amkam povitr snan
Dhutat amchem patok udkan

Udka xivai jinn amchi
Svas naslelea prannea sarki
Jivem udok vhanvta kallzant
Peleak dita vorto man

Kaim pavtti mhellea udkant
Dhutanv amchim angostram
Chikhlant lepddon amchim patkam
Xitoll nitoll udkak axetam

Bapache kurpeche zhorintlem udok
Xud'dh korta amchem patok
Koddan bhorlelim mon'xam ami
Bapa sovem nitoll aschim ■

२९. उदक

उदक एक पिवण मनशाचें
दिसपट्टी आमकां म्हा–म्हत्वाचें
दिता आमकां जिवीत शांतिकायेचें
तानेल्याक आयुश्यभर मेळचें

जल्मतना आमी म्हा–पातकान
शुद्ध उदकांतले झरींतल्यान
मेळटा आमकां पवित्र स्नान
धुतात आमचें पातक उदकान

उदका शिवाय जीण आमची
स्वास नासलेल्या प्राण्या सारकी
जिवें उदक व्हांवता काळजांत
पेल्याक दिता वरतो मान

कांय फावटी म्हेळ्या उदकांत
धुतांव आमचीं आंगवस्त्रां
चिखलांत लेपडोन आमचीं पातकां
शीतळ नितळ उदकाक आशेतां

बापाचे कुर्पेचे झरींतलें उदक
शुद्ध करता आमचें पातक
कोडान भरलेलीं मनशां आमी
बापा सवें नितळ आसचीं ■

30.PROVES MHOZO

Hanv jogant ailom
Hansot nachot
Roddot moddot
Udka sarko halot
Doria sarko dholot
Chondra sarko thondd ravop
Mhojea gunnanchi iad dovrop

Koso ascho koso ravcho
Muie sarko husko ascho
Khoincho rosto koso tankcho
Koso mogacho ghontter korcho
Hirve jinnent vichar ascho

Konnak vanttcho konnak soddcho
Pavsa kallar koso urcho
Nhidche ratir sust nhidcho
Torui kallzant husko tthevcho
Koso sadcho proves mhozo

Nich kortubamni nalaik gavop
Khotto nirnnoi sakar korop
Oslea pranniancher addo ghalop
Noxttea svabhimanak zhompoi marunk
Sodanch mhozo vichar urcho

Bhavponnacheo dorio guntunk
Ekcharacho mukutt korunk
Sovnnea sarkim zollpean uddunk
Nustea sarkem thondd ravonk
Xijil'lem rogot xellem korunk
Mhojer fantodd ieit kai?

Des mhozo koso urcho
Hirvea rongar osoch ravcho
Khorea adneank solam' marcho
Adhunik pillgecho niontronn urcho
Doxnni fulacho akar ghevn
Des mhozo fulot ravcho

Kainch haddunk na
Kitem-i tori dovrunk zai
Maglean tumcho sobd naka
Ekuch tatt ekuch on'n
Vangdda boson sust jevat
Fantoddechea dova sarko
Proves mhozo xant korat ■

३०. प्रवेश म्हजो

हांव जगांत आयलों
हांसत हांसत
रडत मोडत
उदका सारको हालत
दर्या सारको धलत
चंद्रा सारको थंड रावप
म्हज्या गुणांची याद दवरप

कसो आसचो, कसो रावचो
मुये सारको हुस्को आसचो
खंयचो रस्तो कसो तांकचो
कसो मोगाचो घोंटेर करचो
हिरवे जिणेंत विचार आसचो

कोणाक वांटचो, कोणाक सोडचो
पावसा काळार कसो उरचो
न्हिदचे रातीर सुस्त न्हिदचो
तरीय काळाजांत हुस्को थेवचो
कसो सादचो प्रवेश म्हजो

नीच कुर्तूबांनी नालायक जावप
खटो निर्णय साकार करप
असल्या प्राण्याचेर आडो घालप
नश्ट्या स्वाभिमानाक झोंपय मारुंक
सोदांच म्हजो विचार उरचो

भावपणाचो दर्या गुतूंक
एकचाराचो मुकूट करुंक
सवण्या सारकीं जोडप्यान उडूंक
नुसत्या सारकें थंड रावूंक
शिजिल्लें रगत शेळें करुंक
म्हजेर फांतोद येत काय?

देस म्हजो कसो उरचो
हिरव्या रंगार असचो रावचो
खऱ्या आदऱ्याक सलाम मारचो
आधूनीक पिळगेचेर नियंत्रण उरचें
दक्षीण फुलाचो आकार घेवन
देस म्हजो फुलत रावचो

कांयच हाडूंक ना
किचेंय तरी दवरुंक जाय
मागल्यान तुमचो सब्द नाका
एकूच ताट एकूच अन्न
वांगडा बसून सूस्त जेवात
फांतोडेच्या दवा सारको
प्रवेश म्हजो शांत करता. ■

31.KOSLEM HEM MONISPONN?

Eka hatant uddoi lakh
Faleanch vochon kamak lag
Oran mhonntta montriponn
Koslem hem monisponn?

Poiso na kainch na
Gorib zalear hanv na
Desant mhaka udaronn
Koslem hem monisponn?

Kitem-i chor mhojem sodd
Tujea fuddeant hanv vhodd
Oxem sangta pulisponn
Koslem hem monisponn?

Aiz dhor faleam sodd
Mhozoi faleam ugddas kor
Chaluch dovor xanneponn
Koslem hem monisponn?

Nagoun kha magun naka
Promannikponn, nakach naka
Puro amchem urmottponn
Koslem hem monisponn?

Soglle votten aili vitt
Jinnent amche fotti nit
Vochot thoim vichitrponn
Koslem hem monisponn?

Bekarponn lokak tondd
Ganvant mhaka unneponn
Xikxonn asonui niraxiponn
Koslem hem monisponn?

Bhroxttachar aicho itihas
Asvason, futtkem aidonn
Nich kortubanchem prodorxon
Koslem hem monisponn?

Monis zala apsuvarthi
Aplea xivai kainch na
Zogant sogllem apleponn
Koslem hem monisponn?

Dhei naslelea iugant koslem vhoddponn
Boro sondex ken'nach na
Svarthachea ghorant koslem bhavponn?
Tor, koslem hem monisponn? ■

३१. कसलें हें मनीसपण ?

एका हातांत उडय लाख
फाल्यांच वचून कामाक लाग
ऑरान म्हणटा मंत्रीपण
कसलें हें मनीसपण?

पयसो ना कांयच ना
गरीब जाल्यार हांव ना
देसांत म्हाका उदारण
कसलें हें मनीसपण?

कितेंय चोर म्हजें सोड
तुजे फुड्यांत हांव व्हड
अशें सांगता पुलीसपण
कसलें हें मनीसपण?

आज धर फाल्यां सोड
म्हजोय फाल्यां उगडास कर
चालूच दवर शाणेपण
कसलें हें मनीसपण?

नागोवंन खा, मागून नाका
प्रमाणिकपण, नाकाच नाका
पुरो आमचें उरमटपण
कसलें हें मनीसपण?

सगळे वाटेन आयली वीट
जिणेंत आमचे फटी नीत
वचत थंय विचित्रपण
कसलें हें मनीसपण?

बेकारपंण लोकांक तोंड
गांवांत म्हाका उणेंपण
शिक्षण आसूनय निराशीपण
कसलें हें मनीसपण?

भ्रश्टाचार आयचो इतिहास
आस्वासन फुटकें आयदण
नीच कर्तुबांचें प्रदर्शन
कसलें हें मनीसपण?

मनीस जाला आपसुवार्थी
आपल्या शिवाय कांयच ना
जगांत सगळें आपलेपण
कसलें हें मनीसपण?

ध्येय नासलेल्या युगांत कसले व्हडपण
बरो संदेश केन्नाच ना
स्वार्थाच्या घरांत कसलें भावपण?
तर, कसलें हें मनीसपण ? ■

32. MATI

Dhortorecher marun pavlam
Matien bhorlim paiam tallttam
Fulte dixttin tambddi mati
Dolleam somor liklikli

Kitlo tuka mha-man
Soglem pikta tujea pottant
Zhaddam fulam rosall follam
Pormolltat tujea bollan

Tambdde matier vatt mhoji
Prithumicher koxi cholchi
Ek ek khonnient bim marun
Jinn mhoji fulot ravchi

Matiecher mati thapttun
Lhan kuttumban asro kelo
Rogtachem udok korun
Xetkamtean abru zoddlo

Chikott matiechem aidon korun
Sobit taka akar dilo
Bhuim poddun ken'na futtot
Xanno monis sangonk nokllo

Te matiecher bonduk ghevn
Dhortorecher nitik zhuzlo
Rogtachim dukam matient bhizoun
Povitr matiecho sagor kelo

Mhoje dhortorer hanvuch mati
Matientuch kil'lolam matientuch vochpi
Rogtachi ub kobar zatoch
Jinn mhoji matich mati ■

३२. माती

धर्तरेचेर मारून पावलां
मातयेन भरलीं पांयां ताळटां
फुलते दिश्टीन तांबडी माती
दोळ्यां समोर लिकलिकली

कितलो तुका म्हा–म्हान
सगळें पिकता तुज्या पोटांत
झाडां फुलां रोसाळ फळां
परमळटात तुज्या बळाऩ

तांबडे मातयेर वाट म्हजी
प्रिथुमीचेर कशी चलची
एक एक खणयेंत बीं मारून
जीण म्हजी फुलत रावची

मातयेचेर माती थापटून
ल्हान कुटूंबान आसरो केलो
रगताचें उदक करून
शेतकामत्यान अब्रू जोडलो

चिकट मातयेचें आयदन करून
सोबीत ताका आकार दिलो
भूंय पडून केन्ना फुटत
शाणो मनीस सांगूंक नकळो

ते मातयेचेर बंदूक घेवन
धर्तरेचेर नितीक झुजलो
रगताचीं दुकां मातयेंत भिजून
पवित्र मातयेचो सागर केलो

म्हजे धर्तरेचेर हांवूच माती
मातयेंतूच किल्लुलां मातयेंतूच वचपी
रगताची ऊब काबार जातच
जीण म्हजी मातीच माती ■

33. IE RE PAVSA

Pavsa nettar bizle fuddeant
Hansta nachtat pisollim manam
Kitem tori funklem kanant
Ie re pavsa amchea xetant

Xetkamti aplem xet kosunk
Pavsa thembeak axen ravlo
Nangrak aplea dhar kaddun
Tanel'le zomnik ievkar dilo

Jiv soglloch ghamelo
Pavsa vareak axelo
Otoi amcher pavsa lott
Xitoll zatlo jiv amcho

Goddgodd, zoglam thondd varem
Bebean aplem git gailem
Bhanv bhanv bebo hanv
Ie re pavsa marun dhanv

Zhaddam katrun kelim mollam
Montri babak ok'kol na
Bhogos pavsa tanchim patkam
Pavsan amchim bhizoi kallzam

Pavsa pavsa ravtam tuka
Prithvi tallo sukoum naka
Xetam-bhattam taneun ravleant
Ghosghoxeamni ie re pavsa ■

३३. ये रे पावसा

पावसा नेटार, बिजलें फुड्यांत
हांसतात नाचतात पिसोळीं मानां
कितें तरी फुंकलें कानांत
ये रे पावसा आमच्या शेतांत

शेतकामती आपलें शेत कसूंक
पावसा थेंब्याक आशेन रावलो
नांगराक आपल्या धार काडून
तानेल्ले जमनीक येवकार दिलो

जीव सगळोच घामेलो
पावसा वाऱ्याक आशेलो
ओतय आमचेर पावसा लोट
शीतळ जातलो जीव आमचो

गड-गड, जोगलां थंड वारें
बेब्यान आपलें गीत गायलें
भांव भांव बेबो हांव
ये रे पावसा मारून धांव

झाडां कातरून केलीं मळां
मंत्री बाबाक अक्कल ना
भोगस पावसा तांचीं पातकां
पावसान आमचीं भिजय काळजां

पावसा पावसा रावतां तुका
पृथ्वी ताळो सुकोवं नाका
शेतां-भाटां तानेवन रावल्यांत
घसघश्यांनी ये रे पावसा ■

34.GANJIL

Ghum-ghum firot asta
Khoim firta khobor na
Zoga bhonvtim heddot asta
Konnachoch taka bhoim na

Vaitt tache rogot gunn
Fottkiro moṇant bhes ghevn
Pakhatte halovn varear uddtta
Lipoun aple padd gunn

Rukha mullant boson aslo
Sanvllen dil'lo asro mhaka
Sust boson visov ghevnk
Ghamen humen varea sukhak

Okosmat zhaddar fator marlo
Fuddem hanv dhanvtam fattlean ganjil
Khoim dhanvum naka saiba
Kunsam lavn khal'lo mhaka

Thorthorlim mhojim haddam
Vhanvlim svasantlean dukam
Kitlo nich tancho bhalo
Apttit fapttit prann roddlo

Monis zat kallkhi rat
Svarthachim kunsam soddtta peleak
Ganjil koso dhullant lepddon
Dhampta dusreacho mog moipas ■

३४. गांजील

घूं-घूं फिरत आसता
खंय फिरता खबर ना
जगा भोंवतीं हेडत आसता
कोणाचोच ताका भंय ना

वायट ताचे रगत गूण
फटकिरो मनांत भेस घेवन
पाखाटे हालोवन वाऱ्यार उडटा
लिपोवन आपले पाड गूण

रुखा मुळांत बसून आसलो
सांवळेन दिल्लो आसरो म्हाका
सुस्त बसून विसव घेवंक
घामेन हुमेन वाऱ्या सुखाक

अकस्मात झाडार फातर मारलो
फुडें हांव धांवतां, फाटल्यान गांजील
खंय धांवूं नाका सायबा
कुंसां लावून खाल्लो म्हाका

थरथरलीं म्हजीं हाडां
व्हांवलीं स्वासांतल्यान दुकां
कितलो नीच तांचो भालो
आपटीत फापटीत प्राण रडलो

मनीस जात काळखी रात
स्वार्थाचीं कुंसां सोडटा पेल्याक
गांजील कसो धुल्लांत लेपडून
धांपता दुसऱ्यांचो मोग मोयपास ■

35.BHAT ANI POL

Gham' varoun zot kelem
Bhangra sarkea xetant
Dhortorecher visvas tthevlo
Tanel'lea xetkamtean

Ek ek gotto xinvravn soddlo
Sarea vangdda ghame-thembo
Vota vori pavsui zhoddlo
Sopon koxem anvddo gill'llo

Vhoddvikechi axea mhoji
Chikhlantlea xeta axi
Dolleam somor ken'na ieit
Itlich mhoji umollxik asli

Xetant amchea bhatuch zanvchem
Dubllea xetkarachi itsa asli
Axechea xevnneachi dixtt lagun
Pola axi hansunk lagli

Pachvea tonnar ful'lim konnsam
Ghosghoxit svas riglo kallzant
Khoinchem bhat khoinchem pol
Sid'dh kelem Dhonia Devan

Mollnni asddun doxim kaddlem
Pol aslem ujeant laslem
Sukhachem git kallzant gavn
Koxttantlean zoit mell'llem ■

३५. भात आनी पोल

घाम वारोवन जोत केलें
भांगरा सारक्या शेतांत
धर्तरेचेर विस्वास ठेवलो
तानेल्ल्या शेतकामत्यान

एक एक गोटो शिवरावून सोडलो
साऱ्या वांगडा घामे-थेंबो
वता वरीं पावसूय झडलो
सपन कशें आंवडो गिळ्ळो

व्हडविकेची आशा म्हजी
चिंखलांतल्या शेता आशी
दोळ्यां समोर केन्ना येत
इतलीच म्हजी उमळशीक आसली

शेतांत आमचें भातूच जावचें
दुबळ्या शेतकाराची इत्सा आसली
आशेच्या शेंवण्याची दिश्ट लागून
पोला आशी हांसूक लागली

पाचव्या तणार फुल्लीं कणसां
घसघशीत स्वास रिगलो काळजांत
खंयचें भात खंयचें पोल
सिद्ध केलें धनया देवान

मळणीं आसडून दोशीं काडलें
पोल आसलें उज्यांत लासलें
सुखाचें गीत काळजांत गावन
कश्टांतल्यान जैत मेळ्ळें ■

36.BHOGSONNEM

Jivitachi vatt choltana
Lottke fottke roste choltam
Nich kortubank fuddo kortana
Svarthachea tattantlem jevtam

Ek ek tuttkea sobdan
Dusreachem kalliz toddop zata
Bhin'n svarthachea disa fattlean
Kallokhi bhirankull rat rochta

Nirxel'lem pavl nisron veta
Dhampil'lo darvontto kallokh rochta
Abru naxil'li jinn hangachi
Kortubanchi nit ani rit soddta

Dukhachi noxea ujeachem agttem
Hun-hunit mogan paloun uddoi
Uzo laglele dag pekhovnk
Bhogsonneache don thembe rokoi

Kallzant amchea uzvadd rochunk
Monant novo suria ievnk lai
Jezun ximpddailolo mog tacho
Jinnent amche rombunk zai

Jivitacho orth somzaunk
Kallokhantlean uzvadd zai
Bhogsonneacho sagor rochunk
Otmeak amchea xanti zai ■

३६. भोगसणें

जिविताची वाट चलतना
लटके फटके रस्ते चलतां
नीच कर्तुबांक फुडो करतना
स्वार्थाच्या ताटांतलें जेवता

एक एक तुटक्या शब्दान
दुसऱ्याचें काळीज तोडप जाता
भिन्न स्वार्थाच्या दिसा फाटल्यान
काळखी भिरांकूळ रात रचता

निर्शेल्लें पावल निसरून वेता
धांपिल्लो दारवटो काळोख रचता
अब्रू नाशिल्ली जीण हांगाची
कर्तुबांची नीत आनी रीत सोडटां

दुख्खाची नशा उज्याचें आगटें
हुनहुनीत मोगान पालोवन उडय
उजो लागलेले दाग पेखोवंक
भोगसण्याचे दोन थेंबे रकय

काळजांत आमच्या उजवाड रचूंक
मनांत नवो सुर्या येवंक लाय
जेजून शिंपडायल्लो मोग ताचो
जिणेंत आमच्या रोंबूंक जाय

जिविताचो अर्थ समजावंक
काळखांतल्यान उजवाड जाय
भोगसण्याचो सागर रचूंक
आत्म्याक आमच्या शांती जाय ■

37. DUD TOXICH BHAS MHOJI

Horddeantlem kalliz tuttun
Tonddantlean duda thembo, eklo
Avoichea mogantlean ievn
Monant mhojea riglo

Devachea tirtha sarko
Horddeantlo ek ek thembo
Jiber mhoje gheit-gheit
Maim mhonnon avaz kaddlo

Ti maim, ti bhas
Konknni mhoji avoi bhas
Ek eke xirentli zhor futtun
Hanga pormollachich vaddli ras

Kitleaxea lipianchi seva korta
Mhoji Konknni bhas mannkuli
Panch zhorinche maha-nodi
Tum somdir zavn posorli

Kitli svadik bhas mhoji
Rogtantlean xokt mhoji
Dubllea bhuzar khoxtt sonsun
Tornatteamni mukt keli

Rogtan makhlele panch kolle
Tujea ontrallant pettleat polle
Torui azun koxe pettonant ge
Monis mhonnleleanche ukte dolle

Tukach lagun man amkam
Goenkaranchim mannkam motiam
Hirve kuddint pormoll zoso
Sorgar bhitor sopon koso ■

३७. दूद तशीच भास म्हजी

हड्ड्यांतल्लें काळीज तुटून
तोंडांतल्यान दुदा थेंबो, एकलो
आवयच्या मोगांतल्यान येवन
मनांत म्हज्या रिगलो

देवाच्या तिर्था सारको
हड्ड्यांतलो एक एक थेंबो
जिबेर म्हजे घेत घेत
मांय म्हणून आवाज काडलो

ती मांय, ती भास
कोंकणी म्हजी आवय भास
एक एक शिरेंतली झर फुटून
हांगा परमळाचीच वाडली रास

कितल्याशा लिपयांची सेवा करता
म्हजी कोंकणी भास माणकुली
पांच झरींचे म्हा-नदी
तूं समदीर जावन पसरली

कितली स्वादीक भास म्हजी
रगतांतल्यान शक्त म्हजी
दुबळ्या भुजार कश्ट सोंसून
तरनाट्यांनी मुक्त केली

रगतान माखलेले पांच कळे
तुज्या अंतराळांत पेटल्यात पळे
तरीय अजून कशे पेटनात गे
मनीस म्हणलेल्याचें उक्ते दोळे

तुकाच लागून मान आमकां
गोंयकारांचीं माणकां मोतयां
हिरवे कुडींत परमळ जसो
सर्गार भितर सपन कसो ■

38.MELL'LLEM HATANT

Mell'llem hatant uddoi pottant
Aicho soeg faleam na
Oxich amchi jinn makhlea
Pottak amchea map na

Svarthachea tattant kitlem-i vadd
Gavta titlem-i komi
Vaitt monan dekhtat dekhun
Deva fuddem fosle tumi

Tum ani hanv veglle nhoi
Amche gunn veglle thevta
Dongor foddun undir kaddop
Ho monis iexosvi nasta

Nagovn fottovn luttlim bolsam
Goribanchim danam follam
Vadoll-moddam ietat teṇ'na
Vikhall komreo fulcheo nant

Somudra sarki axa amchi
Doia maia kainch na
Mell'llem hatant uddoi pottant
Itsa amchi purnn na

Zanv boro zanv vaitt
Bukhleleak jevonn vadd
Nirxel'lea gorib bhavak
Kallzant tujea porot hadd ■

३८. मेळ्ळें हातांत

मेळ्ळें हातांत उडय पोटांत
आयचो सुयेग फाल्यां ना
अशीच आमची जीण माखल्या
पोटाक आमच्या माप ना

स्वार्थाच्या ताटांत कितलेंय वाड
गावता तितलेंय कमी
वायट मनान देखतात देखून
देवा फुडें फसले तुमी

तूं आनी हांव वेगळे न्हय
आमचे गूण वेगळे थेवता
दोंगर फोडून हुंदीर काडप
हो मनीस येशस्वी नासता

नागोवन फटोवन लुटलें बोल्सां
गरिबांचीं दानां फळां
वादळ–मळां येतात तेन्ना
विखाळ कोंमऱ्यो फुलच्यो नात

समुद्रा सारकी आशा आमची
दया माया कांयच ना
मेळ्ळें हातांत उडय पोटांत
इत्सा आमची पूर्ण ना

जांव बरो जांव वायट
भुकेल्ल्याक जेवण वाड
निर्शेल्ल्या गरीब भावाक
काळजांत तुज्या परत हाड ■

39.TILLSANZ ZALI

Torunn jinn khoddpa sarki asli
Sukti borti hanvench rochli
Doriachea lharam sarki
Jogbhor ximpddavnk sodli

Sonvsarachi ollokh korunk
Rosall masall bhaxonnam kelim
Nitichea pormollachim fulam
Bhroxttacharachea rebeant lepddailim

Rogtache zhorintlean
Mollob pasun bhorun gelem
Vhoddvikechea nateantlean
Niropradhi kalliz sukoilem

Boreponnachi sondi ghevn
Ekttoch hanv sanspol'lom
Kallokhant mhoji kopxi dakhounk
Mhozo potong tumchea paddosar uboilo

Atam monantlea podd'ddeantlean
Kornneanchem duk pustam
Nirxel'li jinn mhoji
Atmeak mhojea xanti na

Somdirant surian buddki marli
Omurpiki jinn pikot aili
Sukil'le sandhe bavun sukun
Nhidentlean tillsanz zali ■

३१. तिळसांज जाली

तरूण जीण खडपा सारकी आसली
सुकती भरती हांवेंच रचली
दर्याच्या ल्हारां सारकी
जगभर शिंपडावंक सोदली

संवसाराची वळख करूंक
रसाळ मासाळ भाशणां केलीं
नितीच्या परमळांचीं फुलां
भ्रश्टाराच्या रेब्यांत लेपडायलीं

रगताचे झरींतल्यान
मळब पासून भरून गेलें
व्हडविकेच्या नात्यांतल्यान
निरपराधी काळीज सुकयलें

बरेपणाची संदी घेवन
एकटोच हांव सांसपल्लों
काळखांत म्हजी कोपशी दाखोवंक
म्हजो पतंग तुमच्या पाडसार उबयलो

आतां मनांतल्या पड्ड्यांतल्यान
करण्यांचें दुक पुसतां
निर्शेल्ली जीण म्हजी
आत्म्याक म्हज्या शांती ना

समदिरांत सुर्यान बुडकी मारली
अमुरपिकी जीण पिकत आयली
सुकिल्ले सांदे बावोन सुकून
न्हिदेंतल्यान तिळसांज जाली ■

40. VINGLLE AMI

Mutt dhampun jogant ailo
Somptoch rodd suru keli
Nagddi vinglli kudd tuji
Konnem-i tori dhampun ghetli

Suknneam sarkim tornnim sopnam
Fuddem fuddem uddot ravlim
Koxttantlean aspot mellounk
Vividh toranchim sonvgam rochlim

Modlea bottak thimpi lavn
Dusrem bott lipoun dhorlem
Prithumicher dusvas ompun
Jog sogllem aplem kelem

Potta khatir sonvsar tapuddlo
Axecho divllo firoit ravlo
Vhoddvikechim fitam lavn
Ghaie pillun oneai kelo

Rogtantli xokt dakhounk
Lokam modem abru zoddlo
Nirxel'lea bhava-bhoinnancho
Krurponnan gomtto pill'llo

Vhoddvikechim mannkam zoddunk
Jivitbhor pixea khorxelo
Tondd dhampun hat zoddun
Nagddo vingllo portolo ■

४०. विंगळे आमी

मूठ धांपून जगांत आयलों
सोमतोच रड सुरू केली
नागडी विंगळी कूड तुजी
कोणेंय तरी धांपून घेतली

सुकण्यां सारकीं तरणीं सपनां
फुडें फुडें उडत रावलीं
कश्टांतल्यान आस्पत मेळोंक
विविध तरेचीं सवंगां रचलीं

मदल्या बोटाक थिंपी लावन
दुसरें बोट लिपून धरलें
प्रिथुमीचेर दुस्वास ओंपून
जग सगळें आपलें केलें

पोटाखातीर संवसार तापुडलो
आशेचो दिवळो फिरयत रावलो
व्हडविकेचीं फितां लावन
घाये पिळून अन्याय केलो

रगतांतली शक्त दाखोवंक
लोकां मदीं अब्रू जोडलो
निर्शेल्ल्या भावा-भयणांचो
क्रूरपणान गोमटो पिळ्ळो

व्हडविकेचीं माणकां जोडूंक
जिवीतभर पिश्या करचेलो
तोंड धांपून हात जोडून
नागडो विंगळो परतलो ■

41.MHOZO AVODDICHO GULAB

Bhurgeponnar thavn mhoji avodd asli
Porsum korun zhaddam lavnchim
Gulabachi ek rompi haddun
Surokxit mhojea porsant laili

Torekvar matieche konnien
Ghamechea lottantlean
Dhortorechea mhonvall sukhan
Zomin ximpli humen rogtan

Sokallcho porsant vochun
Musa sarko sanspitalo
Gulabachem ful fullovnk
Monantlean miroitalo

To dis ailo, suria udelo
Gulabachea zhaddak gulab ful'lo
Tambddo bhinn rong axil'lo
Monan mhojea sontos bhoglo

Gulaba mhoreant ek mus firtalo
Kantte pollovn bhietalo
Hol'lu hol'lu zhompoi marun
Proitn aplo korit aslo

Gulab mhozo apurbaiecho
Ek ek pakllecher mhozo jiv aslo
Krur mus bhinn'nn-bhirantin
Gulab mhozo toddun vhelo

Mhozo avddicho ekuch gulab
Ghamen rogtan fuloilo
Kantteancho teag kuddint sonsun
Rupest tornattean vijailo ■

४१. म्हजो आवडीचो गुलाब

भुरगेपणार तान म्हजी आवड आसली
पोरसूं करून झाडां लावचीं
गुलाबांची एक रोंपी हाडून
सुरक्षित म्हज्या पोरसांत लायली

तरेकवार मातयेच्या कणयेन
घामेच्या लोटांतल्यान
धर्तरेच्या म्हौंवाळ सुखान
जमीन शिंपली हुमेन रगतान

सकाळचो पोरसांत वचून
मुसा सारको सांसपितालो
गुलाबाचें फूल फुलोवंक
मनांतल्यान मिरयतालो

तो दीस आयलो, सुर्या उदेलो
गुलाबाच्या झाडाक गुलाब फुल्लो
तांबडो भिण्ण रंग आशिल्लो
मनान म्हज्या संतोस भोगलो

गुलाबा म्हऱ्यान एक मूस फिरतालो
कांटे पळोवन भियेतालो
हळू-हळू झोंपय मारून
यत्न आपलो करीत आसलो

गुलाब म्हजो अपुरबायेचो
एक एक पाकळेचेर म्हजो जीव आसलो
क्रूर मूस भिण्ण-भिरांतेन
गुलाब म्हजो तोडून व्हेलो

म्हजो आवडीचो एकूच गुलाब
घामेन रगतान फुलयलो
कांट्यांचो त्याग कुडींत सोंसून
रुपेस्त तरणाटो विजयलो ■

42. DOVA THEMBO

Sodde kosun hirvea tonnar
Pavsan vinnli zomin
Panar pan apttun dhopttun
Bhirmutti ravli tonnar bosun

Pachvi-char tonna axi
Nigtich dhortorer fantodd ful'li
Pavsa udkan hansun hansun
Dova thembeak axen ravli

Kupam foddun gollon poddlo
Motiam sarko dova thembo
Bhorvonxeacho akar ghevn
Hirvea tonnar anvddo gill'llo

Udkak axel'li tonna axi
Bavun bavun nirxel'li
Fantoddecho dov zomnir poddun
Sorv prithvi mogan ful'li

Thembea thembeamni dova thembo
Pana panar ghollot ravlo
Suriachea tambddea kirnnamni
Khinna bhitor nanch zalo

Dolle ugddun dhampta titlich
Jinn amchi khinna purtich
Dova sarki kirnn lagtoch
Anvllon anvllon nax zali ■

४२. दवा थेंबो

सोडे कोसून हिरव्या तणार
पावसान विणली जमीन
पानार पान आपटून धपटून
भिरमुटी रावली तणार बसून

पाचवीचार तणां आर्शी
निगतीच धर्तरेर फांतोड फुल्ली
पावसा उदतान हांसून हांसून
दवा थेंब्याक आशेन रावली

कुपां फोडून गळून पडलो
मोतयां सारको दवा थेंबो
भरवंशाचो आकार घेवन
हिरव्या तणार आंवडो गिळ्ळो

उदकाक आशेल्ली तणां आर्शी
बावून बावून निर्शेल्ली
फांतोडेचो दव जमनीर पडून
सर्व पृथ्वी मोगान फुल्ली

थेंब्या-थेंब्यांनी दवा थेंबो
पाना-पानार गळत रावलो
सुर्याच्या तांबड्या किरणांनी
खिणा भितर नाच्च जालो

दोळे उगडून धांपता तितलीच
जीण आमची खिणा पुरतीच
दंवा सारके कीर्ण लागतच
आंवळून आंवळून नाश जाली ■

43. MOG

Mog ek povitr somudr
Dispott'ttim amchea kallzant ascho
Ghov bail bhav-bhoinn
Iessosvi mogan omor urcho

Mogant asta doia moipas
Soschem poddtta dukhache ulas
Gorv pillun ghaie pusun
Mogan divcho ievkar

Vhoddponn boddai pois kor
Nirxel'lem rup monant dhor
Fulte jinnent pormoll fankarun
Aplea peleacho mog kor

Dusreacher onit korum naka
Kallzantlo mog vibaddnaka
Mog jikhunk sosnikai zai
Sot moganuch manunk zai

Jezun amchi soddvonn korunk
Varoilim rogtachim dukam
Mog amcho palet urcho
Tachea omollik rogtan

Horddeantlo svas mogrea sarko
Disandis fulot ravcho
Peleacho mog xiramni amchea
Suria sarko porzollit zavcho ■

४३. मोग

मोग एक पवित्र समुद्र
दिसपट्टी आमच्या काळजांत आसचो
घोव-बायल भाव-भयण
येसस्वी मोगान अमर उरचो

मोगांत आसता दया मोयपास
सोंसचें पडटा दुख्खाचे उल्हास
गर्व पिळून घाय पुसून
मोगाक दिवचो येवकार

व्हडपण बडाय पयस कर
निर्शेल्लें रूप मनांत धर
फुलते जिणेंत परमळ फांकारून
आपल्या पेल्याचो मोग कर

दुसऱ्याचेर अनीत करूं नाका
काळजांतलो मोग विबाडनाका
मोग जिखूंक सोसनिकाय जाय
सत मोगानूच मानूंक जाय

जेजून आमची सोडवण करूंक
वारयलीं रगताचीं दुकां
मोग आमचो पालेत उरचो
ताच्या अमोलीक रगतान

हड्ड्यांतलो स्वास मोगऱ्या सारको
दिसान दीस फुलत रावचो
पेल्याचो मोग शिरांनी आमच्या
सुर्या सारको पर्जळीत जावचो ■

44. PADDEKAR

Hatant koito paiank khanddum
Tambddi kaxtti bhenddak bandun
Madda mullant kulo ghalo
Goencho paddekar Anton Pedrun

Khanddum aplea paiank ghalun
Umedin paddekar maddar choddtta
Ek ek khampar uddkeo marun
Bebea sarko provas korta

Tengxer choddun zog choita
Kantar mhonnun umed haddtta
Nettan koito xevkar marun
Fotta fott nal'l zhoddoita

Nal'l punzaunk Rozmari
Mathear panttulo tonddant viddi
Lamb rund askin nhesun
Anton paddekar marta mitti

Kombea sadar pettoun uzo
Rozan xizoilo pejecho buddkulo
Sobit maddachi poi kapun
Anton paddekar pez jevlo

Pejekodde kharo bangddo
Moddlo kuddko chablo boro
Ruchik ek toraxir
Jevlo pez bhurbhurit

Disbhor maddar choddun denvun
Jivitant babddo khorxelo
Vot dhog mathear ghevn
Uzvaddaita aplo ghorabo ■

४४. पाडेकार

हातांत कोयतो पांयांक खांडूं
तांबडी काश्टी भेंडाक बांदून
माडा मुळांत कुलो घालो
गोंयचो पाडेकार आंतोन पेद्रून

खांडूं आपल्या पांयांक घालून
उमेदीन पाडेकार माडार चडटा
एक एक खांपार उडक्यो मारून
बेब्या सारको प्रवास करता

तेंगशेर चडून जग चोयता
कांतार म्हणून उमेद हाडटा
नेटान कोयतो शेवकार मारून
फटाफट नाल्ल झडयता

नाल्ल पुंजावंक रोजमारी
माथ्यार पांटुलो तोंडांत विडी
लांब रूंद आसकीन न्हेसून
आंतोन पाडेकार मारता मिटी

कोंब्या सादार पेटोवन उजो
रोजान शिजयलो पेजेचो बुडकुलो
सोबीत माडाची पोय कापून
आंतोन पाडेकार पेज जेवलो

पेजेकडेन खारो बांगडो
मोडलो कुडको चाबलो बरो
रुचीक एक तोराशीर
जेवलो पेज भुरभुरीत

दिसभर माडार चडून-देंवन
जिवितांत बाबडो खर्शेलो
वत धग माथ्यार घेवन
उजवाडायता आपलो घराबो ■

45.SODDEAR VOMPIL'LI JINN

Sukil'le bhuim-er hunhunit soddear
Mostea kavllean bim omplem
Suria kirnnan udka xivai
Tapil'lea zhaddak ful ful'lem

Kallkhache zhorint kallokhuch otlo
Tanel'lea zhaddak udkacho thembo
Sukil'le jiben anvddo gill'llo
Nirxel'le jinnen svas soddlo

Hunhunit bollan omrut chakhonk
Jogacher apli savlli ghatli
Dhei naxil'lea noxttea kavllean
Jinnent mhoje rat rochli

Itsa asa punn vatt na
Tuzo khinn mhojim sopnam
Omurpikem ful fuloun divpak
Tujea bogor konn na

Nisorlelem pavl dukh'khachi noxea
Pisuddlolo ghontter jinnent mhoje
Chikhlantlem ful modhur suran
Rochleleachi iad kaddtta

Tillsanz zali suria buddlo
Nad tuzo nanch na
Soddear vompil'li govai diunk
Savlle xivai konn na ■

४५. सड्यार वोंपिल्ली जीण

सुकिल्ले भुंयेर हुनहुनीत सड्यार
मस्त्या कावळ्यान बीं ओंपलें
सुर्या किर्णान उदका शिवाय
तापिल्ल्या झाडाक फूल फुल्लें

काळखाचे झरींत काळोखूच ओतलो
तानेल्ल्या झाडाक उदकाचो थेंबो
सुकिल्ले जिबेन आंवडो गिळ्ळो
निर्शेल्ले जिणेन स्वास सोडलो

हुनहुनीत बळान अमृत चाखूंक
जगाचेर आपली सावळी घातली
ध्येय नाशिल्ल्या नश्ट्या कावळ्यान
जिणेंत म्हजे रात रचली

इत्सा आसा पूण वाट ना
तुजो खीण म्हर्जी सपनां
अमुरपिकें फूल फुलून दिवपाक
तुज्या बगर कोण ना

निसरिल्लें पावल दुख्खाची नशा
पिसुडिल्लो घोंटेर जिणेंत म्हजे
चिखलांतलें फूल मधुर सुरान
रचलेल्याची याद काडटा

तिळसांज जाली सुर्या बुडलो
नाद तुजो नाच्चें ना
सड्यार ओंपिल्ली गवाय दिवंक
सावळे शिवाय कोण ना ■

आदार दिवपी;
धूव: झिना फर्नांडीस
पूत: ज्यो पाश्कोल आनी विवेक

तशेंच उपकारी;

एस एम बोर्जीस, अतुल पंडीत, सोयरू वेळिप

Adhar divpi;
Dhuv: Zina Fernandes
Put: Jeo Pascoal ani Vivek

Toxench Upkari;
S. M. Borges, Atul Pandit, Soyaru Velip

CYRIL FERNANDES

* Zolm 7 Julai 1941, Bannavle-Goem.
* Mullavem xikop Purtugezintlean, Licevachem poilem voros- Escola Tecnica Elementar de Margao. Magir inglixintlean SSCE. Fomento komponint karkunnachem kam' korun atam nivrut't.
* Gavpachi chodd avodd. Sat vorsanche piraier 'Maim' nanvachem poilem git gailem.
* Bara vorsanche piraier savn kovitentlean borovpak survat keli. 'Maim' hi poili kovita 'Aitarachem Vachop' potrar chhapun aili. V.Ixtt, Aitarachem Vachop, Novem Goem, Goencho Avaz, Goenchim Kirnnam, Gulab ani The Goan Review nemalleamni kovita, kotha ani nibondh boroileat. 'Novem Goem' potrache nibondh spordhent tachea 'Feribottincho tras ani tacher upai' haka dusrem inam'.
* Aiz meren khubxim gitam rochun tiatramni gaileant. Boro gavpi mhonn inamam-i melloileant.
* 1959 vorsak "Imtto Bhattkar", uprant "Duddvank Lagon", "Niraxi", "Dusreponnim Kazar", "Favona Tem Mellona", "Durdoxea", 'Inocent Prisanv" ani "He Jinnent Kanttech Kantte" he tiatr boroileat.
* 'Visvaxiponnacho Harso', 'Montri Zalo', 'Jivitache Axek', 'Nirnnoi', 'Veson', 'Bhannxirem' ani 'To Des Premi' him ek-anki nattkulim okhil Goem spordhamni dakhovn inamam zoddleant. Te bhair 'Surokxea', 'Obsoeg', 'Dekhlem Mhonnon Chaklem', 'Nhoi' ani 'Tum Mhozo Put' sarkim ek-patri nattkulim borovn machier obhinoi kela.
* Aplea borovpant zhaddam, fulam ani vonospotichi rakhonn korpak ulo marop hem tachem khaxeleponn.

- MARCOS GONSALVES

सिरील फर्नांडीस

* जल्म 7 जुलय 1941, बाणावली, गोंय
* मुळावें शिकप पुर्तुगेजींतल्यान, लिसेंवाचें पयलें वर्स- एस्कॉला टॅक्नीका एलिमेंतार दे मारगांव. मागीर इंग्लीशींतल्यान धावी पास. फॉमेंता कंपनींत कारकुनाचें काम करून आतां निवृत्त.
* गावपाची चड आवड. सात वर्सांचे पिरायेचेर 'मांय' नांवाचें पयलें गीत गायलें.
* बारा वर्सांचे पिराये सावन कविता बरोवपाक सुरवात केली. 'मांय' ही पयली कविता 'आयताराचें वाचप' पत्राचेर छापून आयली. 'वी.इश्ट', 'आयताराचें वाचप', 'नवें गोंय', 'गोंयचो आवाज', 'गोंयचीं किर्णां', 'गुलाब' आनी 'द गोवन रिव्हीव' नेमाळ्यांनी कविता, कथा, निबंध बरयल्यात. 'नवें गोंय' पत्राचे निबंध सर्तींत 'फेरिबोटीचो त्रास आनी तांचेर उपाय' हाका दुसरें इनाम.
* आयज मेरेन खुबशीं गितां रचून तियात्रांनी गायल्यांत. बरो गावपी म्हूण इनामांय मेळ्ळ्यांत.
* 1959 वर्सा 'इमटो भाटकार', उपरांत 'दुडवांक लागून', 'निराशी', 'दुसरेपणीं काजार', 'फावना तें मेळोना', 'दुर्दशा', 'इनोसेंट', 'प्रिसांव' आनी 'हे जिणेंत कांटेच कांटे' हे तियात्र बरयल्यात.
* 'विस्वासपणाचो हारसो', 'मंत्री जालो', 'जिविताची आशा', 'निर्णय', 'वेसन', 'बानशिरें' आनी 'तो देशप्रेमी' हीं एकांकी अखिल गोंय सर्तींत दाखोवन इनामां जोडल्यांत. ते भायर 'सुरक्षा', 'आपसुयेग', 'देखलें म्हणून चाकलें', 'न्हय' आनी 'तूं म्हजो पूत' सारकीं एकपात्री नाटकुलीं बरोवन माचयेर अभिनय केला.
* आपल्या बरोवपांत झाडां, फुलां आनी वनस्पतीची राखण करपाक उलो मारप हें तांचें खाशेलपण.

– मार्कोस गोन्साल्वीस